

ESI

AKADĒMISKO
PROGRAMMU
AĢENTŪRA

Latvijā

Mēs
Uzzini vairāk
Mans veiksmes stāsts
Notikums
Pieredze

Nr. 3

Jūnijs
2009

3

VADĪTĀJA SLEJA

4

MĒS

APA sadarbība izglītībā – kas ir Baiba Sermuliņa

6

UZZINI VAIRĀK

Eiropas Moderno valodu centrs

EEZ un Norvēģijas grantu shēmas „Stipendiju grantu shēma”
pirmais darbības gads Latvijā

Pirmsskolas izglītība un aprūpe Eiropā: risinot sociālo un
kultūras nevienlīdzību

Izmaiņu nepieciešamība

10

MANS VEIKSMES STĀSTS

Sivēntiņa piedzīvojumi Īslandē!

Daigas un Lienes stāsts

Erasmus stāsti

Danas Kalniņas Lieliskais laiks Francijā – mācību apmaiņā....

Sajust un novērtēt atšķirības

Eiropas sievietes – dzīves vidū

Veiksmes stāsts – dienasgrāmata Kiprā

Prakses iespējas ne tikai Latvijā!

Behnisch Architekten – arhitektūra un kas vairāk

Vēstule no Parīzes

Nordplus Junior programma

Sapņi piepildās

Par Comenius asistentūru Rīgas 95. vidusskolā

26

NOTIKUMS

Mobilitātes, kas stiprina attiecības

APA „Skolā 2009”

Radošuma meklējumos

Erasmus Mundus pavasaris

Eiropa skolā 2009

Erasmus valorizācijas seminārs

1. maija Dārza svētki

Comenius nedēļa 2009

Comenius diena Jaunsvirlauku pagasta Staļģenes pamatskolā

Comenius nedēļa Ojāra Vācieša Gaujienas vidusskolā

Comenius nedēļa Ziemeļvalstu ģimnāzijā

32

PIEREDZE

Agneses asistentūras pieredze

33

NOTIKUMU KALENDĀRS

Mīlie lasītāji!

APA nodod Jūsu vērtējumam savu kārtējo biļetena "ESI Latvijā" numuru. Tāpat kā agrāk mēs dodam Jums iespēju pastāstīt par savām veiksēm sadarbības projektos. Un arī mēs paši joprojām dalāmies ar Jums savos pagājības sasniegumos un lūkojamies nākotnē ar optimismu. Tagad gan vārdi jālieto piesardzīgi, jo, kas zina, ko politkorekti būs jāsauc par optimismu. Par optimizāciju tagad vienā laidā dēvē gan budžeta dotāciju apciršanu, gan štatū samazināšanu. Ja nu vārds "optimisms" drīz kļūs par sinonīmu, piemēram, prāta aprobežotībai? Bet varbūt optimisms ne vienmēr ir rada aprobežotībai?

Spriediet paši: par spīti grūtajiem laikiem, pieteikumu skaits mūsu pārziņā esošajās starptautiskās sadarbības programmās ne tikai nesārūk, bet gluži otrādi – pieaug. Attiecībā uz sadarbības projektiem mēs jau pat ieviesām ierobežojumus – ieteicām neiesniegt jaunus pieteikumus tām skolām, kurām jau ir aktīvi projekti, bet pārējām ieteicām neiesniegt vairāk kā vienu projektu no katras skolas. Tomēr pieteikumu skaits divkārt pārsniedza iespējamo projektu skaitu. Individuāliem braucieniem Comenius programmā kopējais pieteikumu skaits jau pirmajā pusgadā pārsniedza visu pagājušā gada skaitu (pāri par 200 pieteikumu). Uz Norvēģijas un EEZ finanšu instrumenta stipendijām šā gada pirmajā kārtā pieteicās pāri par 180 cilvēku (un priekšā vēl 3 kārtas!). Ar Erasmus stipendijām šajā mācību gadā aizbrauca ap 1500 studentu un gandrīz 1000 augstskolu darbinieku. Protams, projektu finansējums un individuālas stipendijas krīzes apstākļos ir vērtīgs stimuls; taču arī "nenaudīgas" akcijas šogad bija ārkārtīgi populāras. Piemēram, mūsu koordinētā projekta „Eiropa skolā” konkursā tika iesniegti pāri par 200 literāri sacerējumi un 360 zīmējumi. Tātad populāra ir pati Eiropas sadarbības ideja, ne tikai nauda, ko tā ienes.

Kā visas valsts iestādes, arī mūsējā šogad diemžēl tika apzināti izlikta publiskai saplosīšanai. Publikai tika ļauts domāt, ka simtprocentīgi visas valsts iestādes tikai izšķiež naudu un nedara neko derīgu. Taču labā ziņa ir tā, ka publika mūs tomēr neuzskata par ienaidniekiem. Mēs joprojām turpinām saņemt pateicības vārdus no skolām un skolotājiem, augstskolu vadības, studentiem un izglītības darbiniekiem, un tas nozīmē, ka labie darbi tomēr tiek pamanīti un novērtēti. Arī valsts līmenī ne viss ir tik melns, kā to reizēm mālē. Joprojām valsts saglabā atbalstu Erasmus studentu un docētāju mobilitātei. Un Ministru kabineta sēdē 23. aprīlī iesniegtais Izglītības un zinātnes ministrijas ziņojums, saskaņā ar kuru mums jau no 1. jūnija būtu jāpazūd no zemes virsas, tomēr tiek revidēts, un tagad mūsu iespējamais "optimizācijas" termiņš ir pārbīdījies uz nākamā gada 1. janvāri; tas nozīmē, ka vismaz vēl pusgadu starptautiskās sadarbības programmas izglītības nozarē netiks apturētas. Tas iepriecina, vieš cerību un ticību. Un varbūt pa to laiku tomēr tiks lemts, ka mēs drīkstam organizēt sadarbību ar citām valstīm arī turpmāk un dot mūsu izglītības sistēmai tik ļoti noderīgu intelektuālo pienesumu no citām valstīm, turklāt vēl iepludināt tajā no ārējiem avotiem dažus miljonus tīri materiālā izteiksmē, varbūt mums pat ļaus iegūt tādu statusu, kurā nebūtu nevajadzīgo un nepamatoto ierobežojumu, kas patlaban mums kā valsts iestādei ir uzlikti pat Eiropas Savienības finansējuma aprītei? Kāpēc nepasapņot?

Un, ja liktenis tā būs lēmis, mēs centīsimies arī turpmāk rosināt pieredzes un viedokļu apmaiņu, iepriecināt un izklaidēt. Lai Jums labi klājas!

Dr. Alberts Prikulis,

APA direktors

APA sadarbība izglītībā – kas ir Baiba Sermuliņa

Baiba Sermuliņa ir Akadēmisko programmu aģentūras direktora vietniece izglītības programmu jautājumos – vispārējās un pieaugušo izglītības programmu nodaļas vadītāja. Garš ir ne tikai amata nosaukums, bet arī pienākumu saraksts. Baiba ir viena no zinošākajām darbiniecēm aģentūrā – tā sakot, gan horizontāli, gan vertikāli pārzina izglītības programmu jautājumus.

Darba vietā aģentūrā

Kā sākat strādāt aģentūrā?

Ar Akadēmisko programmu aģentūru esmu saistīta kopš Latvijā kā Eiropas Savienības kandidātvalstī sāka īstenoties izglītības programmas Socrates sagatavošanas pasākumi un kā pirmā jau 1997. gadā sāka darboties apakšprogramma Arion, un mūsu vadošajiem izglītības darbiniekiem tika dota iespēja braukt uz citām programmas dalībvalstīm iepazīties ar citu valstu izglītības sistēmām un reformu pieredzi. Tajā laikā es vēl strādāju Izglītības un zinātnes ministrijas Stratēģiskās plānošanas departamenta Eiropas integrācijas nodaļā, un viens no maniem darba pienākumiem bija Eiropas Padomes izglītības projektu koordinēšana. Papildus saviem tiešajiem pienākumiem tiku iesaistīta pirmā Arion informatīvā semināra organizēšanā, stipendiātu atlasē, līgumu sagatavošanā un slēgšanā. Tādējādi ieguvu pirmo pieredzi Socrates programmas administrēšanā. Pavisam drīz Latvijā bija jāuzsāk arī citu Socrates akciju īstenošana, Akadēmisko programmu aģentūrā bija nepieciešami jauni darbinieki, un aģentūras direktors mani uzaicināja pievienoties tolaik vēl nelieklajam APA kolektīvam. Piekritu bez lielas domāšanas, jo man vienmēr ir patīcis nodarboties ar īpašām, neikdienišķām lietām, un tāds likās arī šis piedāvājums. Lieti noderēja manas labās datorprasmes, angļu valodas prasme un Dānijas administrācijas skolas organizētajosursos iegūtās zināšanas par Eiropas Savienību un Eiropas Komisijas struktūru un darbību.

Pāris vārdos par savām iepriekšējām darba gaitām

Mana augstskolas specialitāte ir pielietojamā matemātika, un par matemātiķi-programmētāju nostrādāju 15 gadus, mana darba vieta bija Latvijas Zinātņu akadēmija, vispirms Radioastrofizikas observatorija, pēc tam Fizikas institūta Kodolreaktors. Kā redzat, divas it kā ļoti tālu stāvošas nozares, bet fizikālie procesi, kas norisinās Visumā tālēs un uz Saules, ir ļoti līdzīgi tiem, kas notiek, sabrūkot atoma kodoliem, un šos procesus var aprakstīt ar ļoti līdzīgiem matemātiskās fizikas vienādojumiem. Observatorijā nodarbojos ar zinātnisko darbu, un man bija gan zinātniskas publikācijas ārzemju žurnālos, gan arī uzstājos starptautiskās konferencēs ar pētījumu rezultātiem, bet Kodolreaktorā strādāju tehniskās vadības dienestā un veicu reaktora darbības ikdienas aprēķinus. Taču dzīve gāja savu gaitu, sākās neatkarība, Kodolreaktors tika apturēts un slēgts, darbiniekiem atlika vien meklēt citas darba iespējas, atbilstoši savām prasmēm, un tā es nonācu IZM Izglītības informācijas centrā, kas laika gaitā tika iekļauts Stratēģiskās plānošanas departamenta sastāvā, mana darba galvenais uzdevums bija izglītības statistikas apkopošana un pieprasījumu analīze.

Kā atšķiras darbs aģentūrā tagad, salīdzinot ar pirmsākumiem?

Pavisam nemanot, APA esmu nostrādājusi 10 gadus, un atšķirības ir tiešām lielas, ļoti daudzās jomās. Pirmkārt, no mazā 7 cilvēku kolektīva APA ir izaugusi par nozīmīgu valsts aģentūru, kuras kolektīvu veido 30 darbinieki. Socrates programma pāraugusi Mūžizglītības programmā, APA koordinē ne tikai to, bet vēl 11 citas Eiropas sadarbības programmas, un tās piedāvā izglītības sistēmā iesaistītajiem darbiniekiem tiešām unikālas iespējas veidot sadarbības projektus, kā arī saņemt stipendijas studijām, praksēm, profesionālajai izaugsmei un pētniecībai. Tas, ka esam salīdzinoši liels kolektīvs, gan nenozīmē, ka darba palicis mazāk

un strādāt ir vieglāk. Mūžizglītības programmas budžets, salīdzinot ar Socrates budžetu 90.-to gadu beigās, ir audzis vairākas reizes. Piemēram, Comenius programmā individuālo stipendiātu skaits programmas pirmajos gados bija ap 20-30, šobrīd gada laikā tiek noslēgti vairāk nekā 100 līgumi, Arion programmā stipendiātu skaits ir pieaudzis 6 reizes utt. Tātad darba apjoms audzis ievērojami. Bet grūtāk strādāt ir arī tāpēc, ka sarežģītāka kļuvusi katra pieteikuma un arī atskaites izvērtēšanas procedūra, sarežģītākas kļūst atskaites Eiropas Komisijai, un ar katru gadu pieaug birokrātiskās prasības mūsu darbam kopumā. Mana darba specifika ir mainījusies arī tādā ziņā, ka šobrīd man jāvada nodaļas darbs un jāuzņemas atbildība par Mūžizglītības programmas administrēšanu kopumā. Kā patīkamu pārmaiņu gribu minēt to, ka šobrīd varam strādāt plašās un gaišās telpās, ne vairāk kā divi darbinieki vienā kabinetā, un mums ir sava semināru zāle.

Vai izglītības iestādes un skolotāji pilnībā izmanto visas aģentūras piedāvātās iespējas?

Tā kā visos pieteikumu iesniegšanas termiņos veidojas konkursi un viss piešķirtais finansējums tiek sadalīts, jāsaprot, ka izglītības iestādes ir aktīvas un zinošas par APA piedāvātajām programmām. No statistikas viedokļa gan, piemēram, tikai ap puse skolu ir mūsu datubāzēs, un mēs pieliekam visus spēkus, lai iekustinātu arī līdz šim neaktīvās mācību iestādes. Aktuālo informāciju nosūtām visām Latvijas skolām, izmantojot e-pasta iespējas, esam arī uzsākuši sadarbīties ar t. s. programmu veicinātajiem Latvijas reģionos, un astoņu rajonu bibliotēkās turpmāk būs pieejami mūsu informatīvie materiāli, mēs organizēsim seminārus šajās bibliotēkās, un šo bibliotēku darbinieki varēs sniegt sākuma informāciju par programmām, tuvākajiem pieteikumu iesniegšanas termiņiem un pieteikumu prasībām. Tā kā šobrīd notiek pāreja uz elektroniskajām pieteikumu veidlapām,

Atpūtas brīdis

tad šo atbalsta punktu resursus projektu pieteicēji varēs izmantot pieteikumu aizpildīšanai. Ceram, ka šāda informācijas pietuvināšana iedrošinās potenciālos dalībniekus un veicinās aktivitāti.

Pie kuras programmas vislabāk patīk strādāt?

Lielāka vai mazāka saistība man ir ar gandrīz visām APA koordinētajām programmām. Un es nevēlos īpaši izcelt kādu no tām, tomēr visciešākā saistība man vēl arvien ir ar Mācību braucieni (bijusī Arion) programmu, jo esmu šīs programmas koordinatore.

Tuvākais darbs, kas jāpaveic

Šobrīd jāsāk rakstīt atskaiti (intervija tapa 2008. g. nogalē) Eiropas Komisijai par Mūžizglītības programmas īstenošanu mūsu valstī 2008. gadā. Tas nav ātri un viegli izdarāms darbs, jo atskaitē jāatspoguļo ne tikai APA darbība, iesniegto projektu un saņemto atskaišu statistika un finanšu izlietojums katrā no projektiem, bet arī jāanalizē projektus īstenojošo iestāžu un individuālo stipendiātu atskaites un projektos īstenoto aktivitāšu ietekme gan uz institūciju, gan izglītības sistēmu kopumā. Bet paralēli tam programma iet savu gaitu, un janvārī mēs gaidām daudzus pieteikumus no skolu un pieaugušo izglītībā nodarbinātajiem pedagogiem, kuri vēlēties papildināt savas zināšanas dažādās profesionālās pilnveides aktivitātēs citās valstīs šā gada

vasaras mēnešos, tāpat arī pieteikumus no topošajiem skolotājiem asistentūrām citu valstu skolās un no Latvijas skolām, kuras vēlas uzņemt asistentu. Lai pretendenti varētu sagatavot labas kvalitātes pieteikumus, janvārī notiks vairākas konsultāciju dienas.

Eiropas izglītības programmu nākotne šajā ekonomiskajā kontekstā?

Domāju, ka Mūžizglītības programmas īstenošanu ekonomiskās grūtības tiešā veidā neskars, jo programmas budžets ir apstiprināts līdz pat 2013. gadam. Izglītībai ir jābūt prioritātei, īpaši šādu grūtību laikos. Katru iepriekšējo gadu priecājamies par kaut nelielu, bet tomēr budžeta pieaugumu visām decentralizētajām akcijām. Arī jaunais 2009. gads nāk ar patīkamām ziņām, jo budžets nedaudz palielinās visām sektorālajām programmām: Comenius, Grundtvig un arī Erasmus. Comenius un Grundtvig piedāvās jaunas akcijas – Comenius Regio, pieaugušo izglītības personāla vizītes un apmaiņas, Grundtvig asistentūras un darbnīcas, senioru brīvprātīgā darba iespējas. Atliek vien izvēlēties to, kas izglītības iestādi interesē un ir visvairāk piemērots un noderīgs.

Vai atliek laika atpūtai?

Atklāti runājot, darba dienās bez darba nekam citam laika vienkārši nepietiek, jo mājās neesmu ātrāk par septiņiem vakarā.

Vakars pāiet mazos mājās darbiņos ģimenes lokā: pagatavojot vakariņas, noskatoties ziņu pārraidi, palasot kādu žurnālu vai parisinot krustvārdu mīklu. Bet nedēļas nogalēs gan cenšos par darbu nedomāt un parasti dodos prom no Rīgas uz laukiem, kur mani gaida liels dārzs un pašas stādīti koki un krūmi. Patīk vērot, kā tie aug un pieņemas spēkā. Dažreiz es vienkārši pastaigājos, bet man patīk arī darboties: pļaut zāli, ravēt un lasīt ogas. Vasarās kopā ar ģimeni dodamies tuvākās vai tālākās ekskursijās. Cenšamies apbraukāt vietas Latvijā, kur vēl nav būts vai kur notiek kaut kas interesants. Plānojam un dodamies arī tālākos braucienos ar automašīnu un esam bijuši tuvākās kaimiņvalstīs: Igaunijā, Lietuvā, Somijā un Zviedrijā. Pēdējā laikā vismaz reizi gadā dodamies uz Šveici apciemot vecāko dēlu, kurš dzīvo Cīrihē, un pie viena izbaudām Alpu kalnu varenību un krāšņumu.

Haidparkā

Taimskvērā

UZZINI VAIRĀK

Eiropas Moderno valodu centrs

Sākot ar šo mācību gadu VA „Akadēmisko programmu aģentūra” darbojas kā Eiropas Moderno valodu centra (EMVC) kontaktpunkts, nominējot pārstāvjus EMVC semināriem un konferencēm un organizējot vietējās aktivitātes.

EMVC mērķi ir veicināt efektīvu valodu apguves stratēģiju dalībvalstīs:

- pievēršot īpašu uzmanību valodu mācīšanas un apguves praksei;
- veicinot valodu speciālistu dialogu un apmaiņu;
- apmācot valodu speciālistus tālākai projektu un semināru rezultātu izplatīšanai;
- atbalstot ar EMVC programmu saistītus tīklus un pētnieciskus projektus.

Lai īstenotu šos mērķus, EMVC organizē četrgadīgas programmas, to ietvaros tiek izstrādāti projekti, organizētas darbnīcas un konferences, uz kurām tiek

aicināti pārstāvji no visām dalībvalstīm. EMVC nodrošina sadarbības platformu ekspertiem, asociācijām un institūcijām, kuras iesaistītas Eiropas valodu izglītības standartu pilnveidošanā, kā arī atbalsta Eiropas mēroga skolotāju sagatavotāju, pētnieku un izglītības darbinieku tīklus. Semināri un konferences nav veltītas atsevišķām valodām, bet dažādiem valodu apguves aspektiem; īpašu uzmanību pievēršot svešvalodu apguves ideju un veiksmīgas pieredzes izplatīšanai. Tādējādi dalībvalstis pašas apņemas veicināt semināru rezultātu izplatīšanu. Turklāt Eiropas Moderno valodu centrs sniedz savu atbalstu kontaktu un sadarbības paplašināšanai tā locekļu vidū, kā arī veicina nacionālo tīklu izveidi.

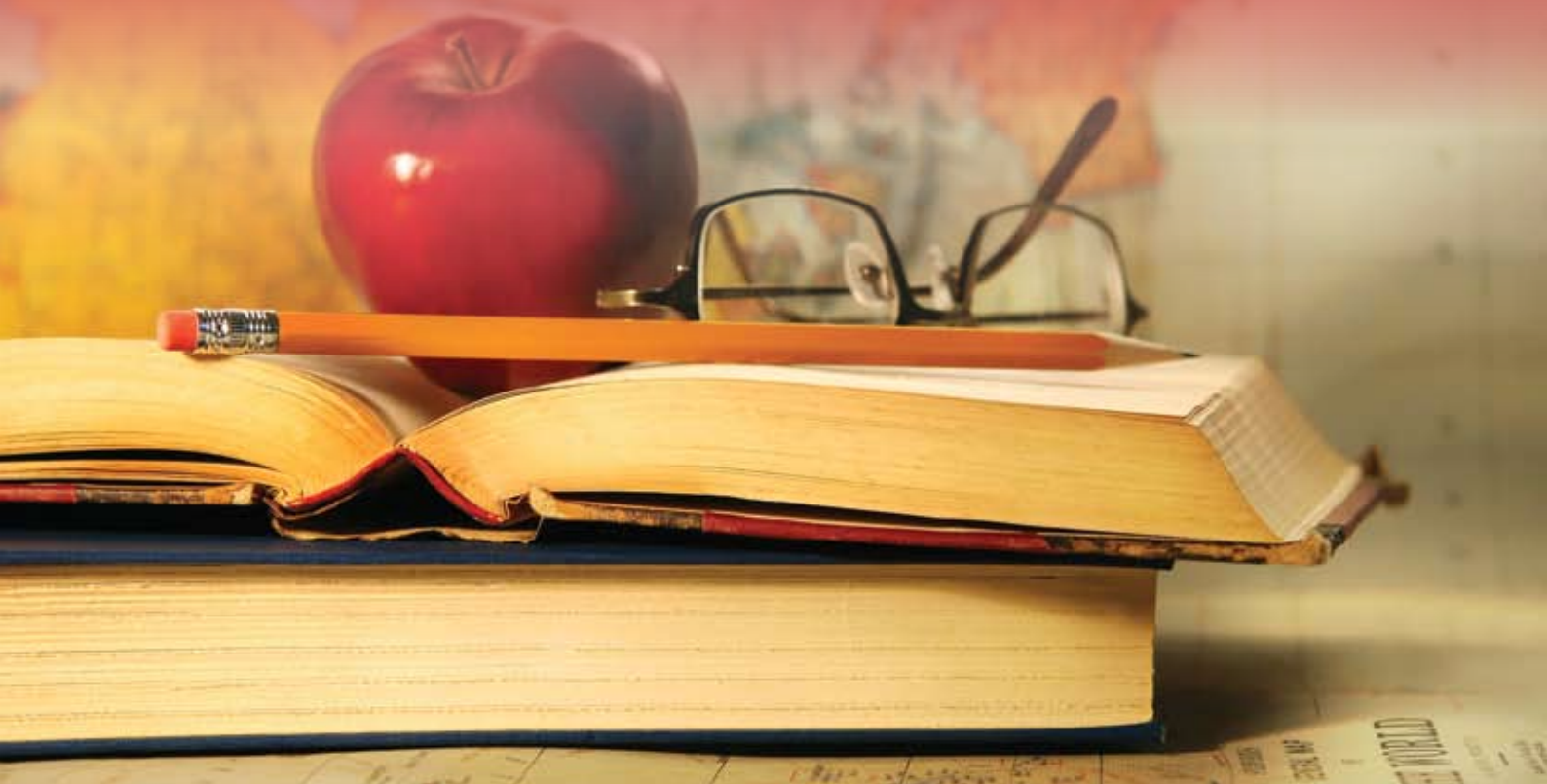
EMVC organizē starptautiskus valodu izglītības attīstības projektus, kurus koordinē ekspertu komandas. Projektu galvenā mērķauditorija ir skolotāju sagatavotāji, mācību grāmatu autori un eksperti, kas atbild par mācību satura izstrādi, priekšmetu standartiem,

vērtēšanu un daudzvalodību izglītībā.

Kopš 2000. gada projekti tiek izstrādāti četrgadīgu programmu ietvaros. Eiropas Moderno valodu centra valde saskaņā ar programmas parametriem atlasa pieteikumus konkursa kārtībā. 2004.–2007. gada programmas „Valodas sociālajai kohēzijai – valodu izglītība daudzvalodīgajā un daudz kultūru Eiropā” ietvaros tika izstrādāts 21 projekts; 2008.–2011. gadam ir izstrādāta programma „Atbalsts valodu profesionāļiem – kompetences tīkli-ietekme-kvalitāte” (*Empowering language professionals: competences – networks – impact – quality*).

Sīkāka informācija par Eiropas Moderno valodu centru ir atrodama VA „Akadēmisko programmu aģentūra” mājas lapā www.apa.lv un Eiropas Moderno valodu centra mājas lapā <http://www.ecm.at>.

Jana Meržvinska
Eiropas Moderno valodu centra
kontaktpunkta koordinatore

EEZ un Norvēģijas grantu shēmas „Stipendiju grantu shēma” pirmais darbības gads Latvijā

2009. gada 24. februārī Izglītības un zinātnes ministrijas Lielajā zālē Akadēmisko programmu aģentūra organizēja informatīvo semināru „EEZ un Norvēģijas grantu shēmas „Stipendiju grantu shēma” pirmais darbības gads Latvijā”.

Seminārā vēlreiz informējām interesentus par Stipendiju grantu shēmas trim mobilitātēm – studentu, izglītības darbinieku un skolotāju asistentu mobilitāti, kā arī atskatījāmies uz pirmā darbības gada rezultātiem un pieredzi. Šā raksta mērķis ir sniegt ieskatu par Stipendiju grantu shēmu tiem interesentiem, kas dažādu iemeslu dēļ nevarēja piedalīties 24. februāra pasākumā.

Studentu mobilitāte

Šīs mobilitātes ietvaros Latvijas augstskolās vai koledžās reģistrētiem studentiem ir iespēja kādu laika posmu mācīties EEZ un EBTA valsts (Norvēģijas, Īslandes vai Lihtenšteinas) augstskolā. Mobilitātes iespējamais visos līmeņos – bakalaura, maģistra un doktora studijās. Iesniedzot pieteikumu, studentam jau jābūt uzņemtam izvēlētajā EEZ vai EBTA valsts augstskolā attiecīgajā studiju periodā.

Apkopojot pirmā gada statistiku, redzams, ka lielākoties šo programmu izmanto bakalaura līmeņa studenti. Tomēr atgādinām, ka mobilitāte iespējama visos studiju līmeņos – gan bakalaura, gan maģistra, gan doktorantūras studijās. Runājot par studiju perioda ilgumu, vairākums studentu izvēlas doties apmaiņā uz vienu semestri. Tomēr mūsu pieredze rāda, ka daļa, jau studējot izvēlētajā EEZ vai EBTA valsts augstskolā, atskārš, ka labprāt pagarinātu mobilitātes periodu arī uz otru semestri. Jāatzīmē, ka lielākā daļa stipendiātu devušies uz Norvēģiju. To varētu skaidrot ar lielākām izvēles iespējām – Norvēģijā, salīdzinājumā ar Lihtenšteinu un Īslandi, ir vairāk augstākās izglītības iestāžu. Tajā pašā laikā visi stipendiāti, kas jau atgriezušies, vienādi augstu novērtē iegūto akadēmisko un personisko guvumu, neatkarīgi no izvēlētas valsts. Ar personisku skatu un vēstījumu varat iepazīties stipendiātes Baibas Rosickas rakstā par viņas pieredzi

Īslandes universitātē. Minētais raksts arī ir publicēts šajā ESI Latvijā numurā skat. (10.-11. lpp).

Skolotāju asistentu mobilitāte

Skolotāju asistentu mobilitātes ietvaros Latvijas topošajiem un jaunajiem skolotājiem ir iespēja kādu laika posmu strādāt par skolotāju asistentu kādā no Īslandes, Lihtenšteinas vai Norvēģijas skolām. Šī mobilitāte no pretendenta prasa iniciatīvu un uzņēmību, jo viņam pašam ir jāatrod EEZ vai EBTA skola, uz kuru doties asistentūrā, un jāvienojas ar uzņemošo skolu par visiem ar asistentūru saistītajiem jautājumiem – tās ilgumu, pienākumiem utt.

Lai interesentiem palīdzētu šajā mobilitātes sagatavošanas posmā, par šo mobilitāti esam uzrakstījuši īsu vēstuli angļu valodā, ko pretendents var nosūtīt attiecīgajām skolām. Līdz ar norādēm uz mājas lapām, kurās atrodama Norvēģijas un Īslandes skolu kontaktinformācija, tā ievietota arī mūsu mājas lapā sadaļā *Stipendiju grantu shēma, iedaļā Skolotāju asistentu mobilitāte*.

Kaut arī interese par šo mobilitāti tika izrādīta, diemžēl 2008. gadā nesaņēmām nevienu iesniegumu. Aicinām visus topošos un jaunus skolotājus, kuri apsver domu iegūt profesionālo pieredzi ārvalstīs, izmantot šo iespēju. Tieši tas, ka šīs mobilitātes organizēšana ir katra paša rokās, piešķir tai īpašu priekšrocību – iespēju pašam atrast vispiemērotāko skolu. Pie tam, šī mobilitāte paredzēta jebkura priekšmeta skolotājam.

Izglītības darbinieku mobilitāte

Šīs mobilitātes ietvaros valsts, pašvaldību vai privāto vispārējās izglītības iestāžu pedagogiem vai profesionālās izglītības iestāžu pedagogiem, augstskolu vai koledžu akadēmiskajam personālam un valsts vai pašvaldību iestāžu administrācijas darbiniekiem izglītības jomā ir iespēja piedalīties profesionālās pilnveidesursos, skolotāju praksēs, konferencēs, praksēs skolotāju izglītības iestādēs, kā arī pieredzes apmaiņas nolūkos sniegt lekcijas vai prezentācijas

Stipendiju grantu shēma piedāvā finansējumu mobilitātēm uz Īslandi, Lihtenšteinu un Norvēģiju

Studentu mobilitāte:

4-10 mēneši, 1200 EUR mēnesī + mācību maksa līdz 1000 EUR, ja tāda ir

Skolotāju asistentu mobilitāte:

3-10 mēneši, 1800 EUR mēnesī

Izglītības darbinieku mobilitāte:

1-6 nedēļas, 1660–3000 EUR, atkarībā no mobilitātes ilguma + kursu maksa līdz 1000 EUR, ja tāda ir

Īslandē, Lihtenšteinā vai Norvēģijā.

2008. gadā šo stipendiju ieguva 60 izglītības darbinieki. Visbiežāk mobilitāte ilga vienu nedēļu, reizēm – divas, un visgarākā ilga četras nedēļas. Meklējot mobilitātes aktivitāti, aicinām izglītības darbiniekus izmantot gan pārstāvētās pilsētas un iestādes, gan savus personiskos kontaktus. Interesējošus un noderīgus kursus, konferences un seminārus var meklēt gan internetā, gan izmantot ES Mūžizglītības programmas Comenius/Grundtvig katalogu (<http://ec.europa.eu/education/trainingdatabase/>).

Sīkāku informāciju par Stipendiju grantu shēmu var atrast APA mājas lapā www.apa.lv, sadaļā *EEZ mērķfinansējums*.

Sakām lielu paldies stipendiātēm, kas piedalījās seminārā un dalījās savā pieredzē par piedzīvoto un pārdzīvoto gan pirms, gan pēc mobilitātes, gan tās laikā. Esam pārliecināti, ka viņu dotais vērtējums un ieteikumi bija ļoti noderīgi sanākušajiem klausītājiem un, iespējams, pamudināja dažus interesentus izmantot Stipendiju grantu shēmas piedāvātās iespējas.

Zane Birzniece
Augstākās izglītības programmu nodaļas
Programmas vadītāja

Pirmsskolas izglītība un aprūpe Eiropā: risinot sociālo un kultūras nevienlīdzību

Eiropas izglītības sistēmu informācijas tīkls Eurydice ir publicējis jaunu salīdzinošu pārskatu.

Salīdzinošais pārskats "Pirmsskolas izglītība un aprūpe Eiropā: risinot sociālo un kultūras nevienlīdzību" (*Early Childhood Education and Care in Europe: Tackling Social and Cultural Inequalities*) sniedz detalizētu ainu par pirmsskolas izglītības un aprūpes nodrošinājuma veidiem 30 valstīs, kuras piedalās Eiropas Savienības Mūžizglītības programmā (*EU Lifelong Learning programme*).

Publikācijā apkopotas atziņas par kvalitatīvas pirmsskolas izglītības un aprūpes ietekmi ne tikai uz agrīnā vecumposma (pirmsskolas) bērnu attīstību, bet arī uz sabiedrības attīstību kopumā. Pirmā nodaļa, kuras autors ir Utrehtas universitātes profesors Pauls Lesemans (*Paul Leseman*), ir padziļināts apskats par pirmsskolas izglītības un aprūpes ietekmi uz tām ģimenēm, kurām raksturīgi zemi ienākumi un kas pieder pie etniskām minoritātēm (piemēram, čigānu ģimenes vairākās Eiropas valstīs). Šajā nodaļā pieejama arī pirmsskolas izglītības un aprūpes modeļu analīze, kas ietver pedagoģisko kvalitāti un mācību saturu.

Nākamās piecas nodaļas sniedz salīdzinošu pārskatu par dažādiem pirmsskolas izglītības un aprūpes rādītājiem 30 Eurydice tīkla dalībvalstīs: 2. nodaļā apkopoti *Eurostat* pamatrādītāji, kas attiecas uz demogrāfiju un pirmsskolas izglītības un aprūpes jomu, bet pārējās nodaļas sniedz salīdzinošu pārskatu par tādām tēmām kā pirmsskolas izglītības un aprūpes struktūras un organizācija, prasības kvalitātes un drošības nodrošināšanai, prasības personāla kvalifikācijai, kas Eiropā strādā pirmsskolas izglītībā un aprūpē, kā arī pirmsskolas izglītības un aprūpes finansēšanas veidi Eiropā.

Publikāciju caurvij jautājums par riska grupas bērnu (*children at risk*) pirmsskolas izglītību un aprūpi (nacionālās definīcijas apkopotas publikācijas 1. pielikuma B tabulā), jo riska grupas bērniem ir apgrūtināta pieeja pirmsskolas izglītībai un aprūpei. Lai mazinātu šķēršļus riska grupas bērnu pieejai pirmsskolas izglītībai un aprūpei, Eiropas valstis ir veikušas dažādus pasākumus, kas minēti gan salīdzinošajā pārskatā, gan nacionālajos aprakstos par pirmsskolas izglītību un aprūpi 30 valstīs (2. pielikums).

Publikācija, no vienas puses, atspoguļo to, ka atsevišķiem Eiropas reģioniem ir kopīgas iezīmes pirmsskolas izglītības un aprūpes organizācijas modeļos, kā arī kopīgas problēmas demogrāfiskajā attīstībā un pirmsskolas izglītības un aprūpes nodrošināšanā. Bet, no otras puses, tiek sniegti arī tādi salīdzinošie rādītāji, kas nav saistāmi ar kopīgām reģionālām iezīmēm (piemēram, demogrāfiskajos datos par 0-6 gadīgu bērnu skaitu ES ģimenēs tādās valstīs kā Latvija, Bulgārija, Portugāle un Rumānija vairāk nekā pusē ģimeņu ir tikai viens bērns šajā vecuma grupā). Savukārt jautājums par bērnu nodrošinājumu ar vietām pirmsskolas izglītības iestādē, kas īpaši aktuāls Čehijai, Igaunijai, Latvijai, Polijai, Rumānijai un Slovākijai, skar arī pārējās Eiropas valstis (izņemot Ziemeļvalstis).

Publikācijā apkopotās informācijas avots ir 2006./2007. mācību gads.

Jaunais salīdzinošais pārskats ir pieejams Eurydice tīkla centrālajā mājaslapā internetā www.eurydice.org angļu un franču valodā. Publikācija tiek sagatavota izdošanai arī latviešu valodā.

Lai saņemtu Eurydice publikāciju bez maksas, lūdzu, sazinieties ar Eurydice centrālo nodaļu Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūrā Briselē:

eacea-eurydice@ec.europa.eu

vai ar Eurydice Latvijas nodaļu pa e-pastu: eurydice@apa.lv

Eurydice nodaļa EACEA P9

Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra (Education, Audiovisual and Culture Executive Agency)
Avenue du Bourget 1 (BU29), 1140 Brussels Belgium

Tālr.: +32 2 299 50 58

Fakss: +32 2 292 19 71

e-pasts: eacea-eurydice@ec.europa.eu

<http://www.eurydice.org>

Eurydice Latvijas nodaļa

Akadēmisko programmu aģentūra
Blaumaņa iela 22, Rīga, LV-1011

Tālr.: 6 72 80 138

Fakss: 6 72 80 108

e-pasts: eurydice@apa.lv

<http://www.apa.lv>

Izmaiņu nepieciešamība

Pēdējā laikā visi runā par inovācijām. Kāpēc? Un kāpēc tieši tagad?

Pasaule mainās. Tajā nepārtraukti veidojas problēmas, kuras risina ar jauniem izgudrojumiem, ar jaunām izmaiņām. Izmaiņu skaita pieaugums ir attēlots diagrammā ar līkni A.

Izmaiņas mūsu kultūrā notiek ar milzīgu paātrinājumu. Bet kurš to visu izgudro?

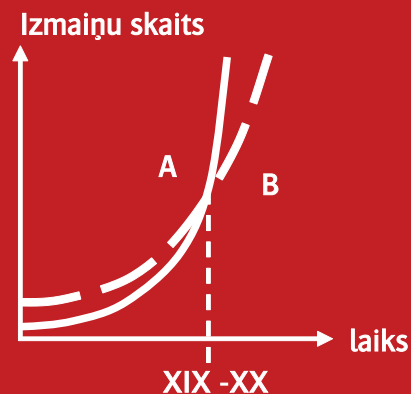
Izgudrotāji, talantīgi cilvēki, ģēniji. Cik viņu daudz? Paskatīsimies uz līkni B.

Kā redzam, ģēniju skaits pieaug lēnāk par

izgudrojumu skaitu. Agrāk „ģēniji” varēja nodrošināt vajadzīgo izmaiņu pieaugumu. Bet kādā brīdī iestājās lūzums. Tas bija apmēram 19. un 20. gadsimta mijā. Turpmāk „ģēniju” nepietiks.

Tieši tad vajadzēja runāt par inovācijām. Nu mēs visu darām ne tad, kad vajag, bet gan tad, kad jau gandrīz par vēlu.

Kāda var būt izeja no šīs situācijas? Tikai viena – gatavot, apmācīt talantīgus cilvēkus. Tas ir pedagoģijas uzdevums. Pareizāk, radošo pedagoģu uzdevums! Kas ir radošais pedagoģis?

Izmaiņu līmeņi pedagoģijā

Pedagoģijā arī notiek izmaiņas. Pētījumi pedagoģijas vēsturē parādīja, ka visas izmaiņas var sadalīt piecos līmeņos:

5. Sintēze
4. Attīstība
3. Adaptācija
2. Idioadaptācija
1. Regress

5. Sintēze.

Parādās jauns izglītības saturs, jauni zināšanu un prasmju principi. Atbilstoši šīm tēmām, zināšanām un prasmēm tiek izstrādāti kvalitatīvi jauni apmācību principi.

Piemērs: Ap 17. gadsimtu nepieciešamo zināšanu apjoms pārsniedza mehāniskās iegaumēšanas robežas. Jans Komenskis izstrādāja apmācību sistēmu, kuras pamatuzsvars tika likts uz vispārīgajiem, kas atviegloja izpratni par atsevišķām ziņām. Materiālu sadalīja pa stundām tādā veidā, lai tā apguve noritētu maksimāli ātri. Izglītības saturs un tās forma pārmainījās pilnībā.

4. Attīstība.

Jaunie priekšstati, kuri veido izglītības sistēmas saturu, dalās galvenajās apakštēmās. Katrai apakšstēmai veido apmācību metodiku.

Ap XII-XIII gs. teoloģijas zināšanām jau nebija praktiska pielietojuma, lai gan bija nepieciešamas praktiskas zināšanas dabas zinībās. Parādījās cunftes un ģildes skolas, kurās apguva laicīgās zinības. Cunftes skolās uzvaru lika uz arodizglītību, bet ģildes skolās – uz aritmētiku, ģeogrāfiju u. tml. Izglītības saturs bija būtiski papildināts. Formas pamatiezīmes saglabājās tādas pašas kā baznīcas skolās, bet principiāli pārmainījās tās elementu virkne.

3. Adaptācija.

Detalizē un precizē jaunās apakštēmas. Respektīvi, detalizē arī individuālās apmācību metodikas.

Piemērs: Tā saucamo „atklāto uzdevumu” pielietošana. Tas paaugstina audzēkņu interesi par standarta izglītības saturu, bet nedod jaunu satura kvalitāti. Izglītības saturs nav mainījies, bet ir mainījusies tā pasniegšanas forma, pie tam, ne visam mācību procesam.

2. Idioadaptācija.

Izglītības saturs nemainās. Tiek izstrādāti konkrēti paņēmieni apmācību uzlabošanai

ar apakštēmu detaļām.

Piemērs: Senās Romas orators un pedagogs Kvintilians ierosināja uzskatāmības principu izglītības procesa uzlabošanai. Johans Heinrics Pestaloci detalizēja šo principu un ar tā palīdzību mācīja aritmētiku. Pestaloci izglītības saturu nepārveidoja, bet gan pielietoja jau pazīstamu metodi, lai uzlabotu vienu no zināmām izglītības apakšsistēmām.

1. Regress.

Izglītības saturs paliek nemainīgs, dažreiz sarūk un zaudē iekšējo sakarību. Izstrādā jaunus un pielieto vecus paņēmienus nevis skolnieku izglītības uzlabošanai, bet gan pedagogu darba atvieglošanai vai pat lai atvieglotu kontroli pār pedagoga darbu.

Piemērs: Tiek izstrādāti paņēmieni disciplīnas uzturēšanai klasē tā vietā, lai paaugstinātu interesi par priekšmetu.

Izpratnes un intereses par priekšmetu paaugstināšanas vietā tiek pielietoti skolnieku ietekmēšanas paņēmieni. Skolēnu zināšanas līdz ar to neuzlabojas, bet pedagogam ir ērtāk, ja skolēni tēlo, ka uzmanīgi klausās.

Piemērs: Arī bez tāpat jau sarežģītās klases žurnālu aizpildīšanas sistēmas Krievijā 1999. gadā tika izstrādāti „Klases žurnālu pārbaudes kritēriji”.

Abos pēdējos piemēros izglītības saturs vispār netiek skarts, netiek mainīta arī forma. Toties acimredzami tiek atvieglots pedagogu darbs (vai arī kontrole pār pedagogu darbu!).

Tagad paskatīsimies uz līmeņu izmaiņu būtību – 5., 4., un 3. līmenis nodrošina pedagoģijas attīstību, jauna izglītības satura izstrādi un apgūšanu. Turpretim 2. un 1. līmenis nostiprina novecojušo saturu un atvieglo veco variantu administrēšanu.

Par īsti radošiem pedagogiem var nosaukt tos, kuri gatavo augstāko līmeņu izmaiņas. Bet nav jāaizmirst, ka, jo lielāka izmaiņa, jo vairāk tā attīsta pedagoģiju kā zinātni, bet jo grūtāk to praktiski pielietot. Un, otrādi, viegli pielietojami jauninājumi neattīsta pedagoģiju. Tas notiek ne tāpēc, ka pedagogi ir konservatīvi. Tas ir objektīvs process.

„Pielietojamības” lielumu mēs varam aprakstīt nosacīti - kā vispārīgā lietotāja reakciju.

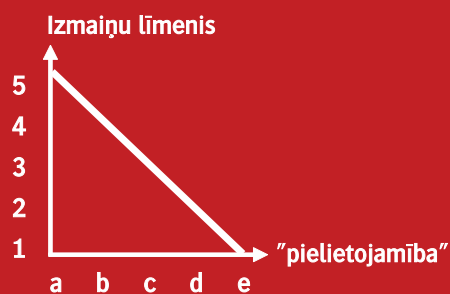
a – Tās ir muļķības!

b – Var būt, bet ne šeit un ne tagad...

c – Tajā kaut kas ir, var pamēģināt.

d – Tas ir brīnišķīgi!

e – Mēs tā arī strādājam visu mūžu, jau sāk apnikt!

Atgriezīsimies pie bērniem

Kā mācīt bērnus, lai tie kļūtu par īsti radošām personībām? Uz šo jautājumu var atbildēt, tikai zinot atbildi uz citu jautājumu – ko viņiem vajag mācīt? Pētījumi rāda, ka talantīga domāšana veidojas no šādām spējām:

1. Spēja vadīt savu asociatīvo domāšanu.
2. Spēja pāriet no viena objekta izskatīšanas pie objektu daudzuma un statistiska daudzuma izskatīšanas.
3. Spēja pāriet uz priekšstatu virssistēmu.
4. Spēja pārvarēt virsmodeļi vai to mainīt.
5. Spēja operēt vienlaicīgi ar vairākiem parametriem. Spēja pāriet no vienfaktoru sistēmām pie daudzfaktoru sistēmām.
6. Spēja attīstīt priekšstatus laikā.
7. Spēja pāriet no ontoģenēzes izskatīšanas pie filoģenēzes izskatīšanas.
8. Spēja neattiecināt faktu uz pazīstamo modeli.
9. Spēja izdomāt terminoloģiju. Spēja brīvi operēt ar valodu, izdomāt jaunus vārdus.
10. Spēja risināt pretrunas.
11. Sistēmiskā domāšana.

Gribu īpaši pasvītrot, ka neviena no šīm spējām nav iedzimta. To visu var iemācīt.

Ir metodes, kuras ļauj mācīt un trenēt minētās īpašības. Plašāk ar tām varat iepazīties mājas lapā www.temm.ru (krievu valodā).

Jūlijs Muraškovskis

Rīgas Starptautiskās Ekonomikas un Biznesa Augstskolas un Latvijas Universitātes pasniedzējs

MANŠ VEIKSMES STĀSTS

Sivēntiņa piedzīvojumi Īslandē!

Tieši tā es raksturoju četrus mēnešus, kurus man ir lemts pavadīt aukstajā, brīžiem skarabajā, bet brīnišķīgajā valstī – Īslandē. Jo arī sivēntiņam no A. Milna grāmatas „Vinnijs Pūks un viņa draugi” patika piedzīvojumi, pat ja ne vienmēr tie noritēja gludi.

Kā sākās mans stāsts? Tāpat kā daudzas lietas manā dzīvē arī šis ceļojums aizsākās ar sapni par pieredzes gūšanu ārpus Latvijas, lai pilnveidotu sevi un savas zināšanas. Lai gan labprātāk būtu izmantojusi Erasmus programmas sniegtās iespējas jau studiju sākumā, kad atrast atbilstošus studiju kursus citās valstīs ir vieglāk, mani aizkavēja kāds cits sapnis – dalība Latviešu Dziesmu un deju svētkos, ko šajā vasarā arī veiksmīgi piepildīju.

Kāpēc Īslande? Jau no bērnības mani ir vilinājuši tieši Ziemeļi, varbūt tāpēc, ka esmu dzimis ziemā, vai vienkārši tāpēc, ka mani vienmēr ir fascinējis sniegs. Skatoties Eiropas karti ar Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) sadarbības universitātēm, ar acīm ciešāk aplūkoju tieši Ziemeļeiropu, bet tajā vidēja absolūts tukšums. Līdz šim neviens no RTU studentiem nebija devies uz Īslandi, tāpēc viss bija jāsāk no nulles. Un līdzās Erasmus programmas stipendijas izdales

materiāliem izlasītais buklets par Eiropas Ekonomiskās zonas (EEZ) stipendiju, kura nodrošina pat uz pusi lielāku ikmēneša pabalstu apmaiņas studentiem Īslandē, Norvēģijā un Lihtenšteinā, deva pārliecību, ka jācinās par savu iespēju. Kopumā pagāja gandrīz pusgads no sapņa par Īslandi līdz apstiprinājuma vēstulei par stipendijas saņemšanu un uzņemšanu Īslandes Universitātē. Šis laiks ietvēra sazināšanos ar universitāti Īslandē, neskaitāmas pārdresācijas no fakultātes uz fakultāti, saskaņošanu ar RTU sabiedrisko un starptautisko sakaru nodaļu un programmas direktoru, dokumentu apmaiņu un saskaņošanu, parakstu saņemšanu, līdz pat pozitīvas atbildes gaidīšanai. Taču tas bija tā vērts! Lieki piebilst, ka tā bija viena no manām laimīgākajām dienām dzīvē, kad saņēmu savu apstiprinājuma vēstuli, jo vēl vienam sapnim tika dota zaļā gaisma.

Bet īsto atbildi, kāpēc tieši Īslandē?, es guvu, kāpjot augšup kalna virsotnē netālu no kāda Īslandes ledāja un skatoties apkārt uz brīnišķīgajiem kalniem ar ledāju upēm un ūdenskritumiem, lavas laukiem, klintīm un ezeriem, kā arī Īslandes mežiem, kuros apmaldīties var, tikai pietupjoties vien. Un arī Reikjavīka,

pilsēta, kurā šobrīd dzīvoju, piedāvā plašu spektru tā saucamā lielpilsētas plašuma, tajā pašā laikā saglabājot mazpilsētas skaistumu – mazas mājiņas ar skārda sienām, baznīcu zvans, kas par sevi atgādina ik stundu, koncerti un festivāli, muzeji un izklaides vietas, un daudz, daudz citas lietas.

Par studijām. Ja brauc uz Īslandi, ir jārēķinās, ka būs jāmacās. Īslandes Universitāte piedāvā starptautisku un tiešām labu izglītību, ko pierāda vairāk nekā 800 ārzemju studenti, kas par savu mācību vietu izvēlējušies tieši šo universitāti. Profesori ir speciālisti savā jomā un līdzīgi kā Latvijas agrākā laika kaluma skolotāji vēlas studentiem patiešām iemācīt un nodot savas zināšanas par konkrēto nozari. Tādēļ arī nav jābrīnās, ka mājas darbi un uzdevumi birst kā no pārpilnības raga. Bet jāsecina, ka angļu valoda palēnina visus mācību procesus, kas Latvijā likās gaužām vienkārši. Taču tas tikai uz labu, jo jau tagad pārzinu daudzus tehnoloģijas terminus, kurus Latvijā nebūtu pat pamanījuši. Īslandiešiem angļu valoda nesagādā problēmas, jo maģistrantūras lekcijas tiek pārslēgtas uz angļu valodu, pat ja klasē ir tikai viens ārzemju students, kas varētu būt par pamatu faktam, ka apmēram 80% īslandiešu runā vai vismaz saprot angļiski.

Daigas un Lienes stāsts

Bet, protams, studiju laiks nav tikai mācības, tāpēc nedēļas nogales tiek izmantotas, lai izrautos ārpus pilsētas un izbaudītu Īslandes patieso skaistumu. Svētdienas vakari mūsu viesu mājā tiek pavadīti zem „ģimenes” vakariņu zīmes, kad kāds no studentiem gatavo savu nacionālo ēdienu visiem mājas iedzīvotājiem. Viesunamā “Loki”, kas atrodas tikai 30 metrus no Reikjavikas galvenā lepnuma - luterāņu baznīcas, šajā semestrī esam 10 studenti no 8 valstīm. Un arī darba dienu vakaros, ja gribas atvilkt elpu, paveras plašas iespējas – var doties uz termālo peldbaseinu, uz kafējnicu pasēdēt divānā ar kafijas tasi, apciemot kādu jauniešu Erasmus programmas draugu vai doties uz mājas ballīti. Un dažreiz pat nevar saprast, kā aptuveni 50 jaunieši var siltīpt 20 m² istabā, bet var! Tas ir īsto studentu gars, un tieši tas padara šo laiku tik neaizmirstamu!

Mācību semestrī strauji tuvojas izskaņai, un jau pirms Ziemassvētkiem es kravāšu ceļa somas atpakaļceļam. Un, lai arī mājās gaidīs ne tikai noilgojušies mājinieki, visu dzirdēt un redzēt gribošie draugi, bet arī sesija, šis laiks ir tā vērts, un noteikti ieteiktu ikvienam izmantot mums dotās iespējas, jo, tikai mācoties, mēs attīstām un pilnveidojam sevi. Un, lai gan papīru kārtošana paņēma daudz laika un nervu šūnu, šodien esmu tikai priecīga, ka nepadevos!

Bless, bless!

Baiba Rosicka
Studente

Liene Ločmele, Komunikācijas daļas vadītāja, un Daiga Oļhovka, Iekšējās komunikācijas vecākā speciāliste, pagājušā gada novembrī viesojās Koventrijas universitātē Anglijā.

Šai vizītei bija izvirzīti šādi galvenie uzdevumi: apspriest sabiedrisko attiecību, mārketinga un reklāmas problēmas un risinājumus augstākajā izglītībā, dalīties pieredzē par iekšējās komunikācijas jautājumiem, informatīvajiem pasākumiem darbiniekiem, elektroniskajām vidēm kā palīg līdzekļi studentu komunikācijā ar pasniedzējiem, kā arī par pasākumiem, kuri veicinātu jauno studentu piesaisti.

Svarīgākais, kas tika iegūts šajā apmaiņas braucienā, bija jauna pieredze un interesantas idejas. Pieredzes apmaiņas brauciena laikā tika izteikti vairāki priekšlikumi, kas šobrīd jau tiek realizēti: draudzīgu un stabilu attiecību veidošana ar reģiona vidusskolām un atvērto durvju dienas Vidzemes Augstskolā papildināšana ar speciālu, topošo studentu vecākiem veltītu sadaļu.

Liene Ločmele: „Braucienā pamudināja doties kolēģu labā pieredzē šajos pieredzes apmaiņas braucienos un vēlme uzzināt, kā citās valstīs tiek risinātas līdzīgas problēmas. Latvija ir maza, un ir veselīgi izkustēties, lai saprastu, ka mēs neesam pasaules naba. Tikai Anglijā sastapos ar multikulturālismu realitātē. Koventrijas universitātē inženierzinātnes studē vien neliels procents vietējo studentu. Iegūtā pieredze padara par citu cilvēku. Katrs ceļojums ir kā sevis attīstīšanas pakāpiens, labs veids, kā pārvarēt mazvērtības kompleksus, izrauties no „iesūnošanas”. Svarīgi ir tas, ka es varu daudz ko iemācīties un citi vēlāk var mācīties no manis.”

Daiga Oļhovka: „Ir jābrauc! Svarīgi ir ne tikai formālie ieguvumi, bet arī tas, ka cilvēki šajos braucienos var piln-

veidot un attīstīt sevi. Šādi braucieni palīdz iepazīt sevi, un, ja brauc kopā ar kolēģi, tad iepazīsti arī otru cilvēku un sadarbība ikdienā kļūst vienkāršāka. Brīžiem sāk saprast otru no pusvārda! Pieredzes apmaiņas braucieni ļauj arī pašam uz sevi paskatīties no cita skatu punkta. Rodas vēlme mācīties... Braucot tūrisma braucienos, nekad nevar iegūt tik daudz.”

Līga Tuča
Vidzemes Augstskolas Starptautiskās
sadarbības daļas vadītāja

Dana Kalniņa, Vidzemes Augstskolas Tūrisma organizācijas un vadības studente, pavadīja veselu akadēmisko gadu Erasmus studiju apmaiņā Francijā, *Universite de Savoie, Šamberi pilsētā.*

No asarām līdz asarām... jeb no grūtiem brīžiem, pametot Latviju un mēģinot atrast savu vietu valstī, kur viss ir citādi un kur tevi nesaprot, - līdz brīdim, kad ir labi un ļoti labi un asaras birst, jo šī lieliskā dzīve jāpamet. Manuprāt, Erasmus ir iespēju laiks, ja vien zini, ko vēlies. Sākot jau ar visu tradicionālo – jauna vide, jauna pieredze, jauni draugi, nebeidzami pārtīji – līdz vēlmju piepildījumam, kuram nav bijis laika vai iespējas Latvijā, manā gadījumā – iespējai daudz jo daudz ceļot, dejot, spēlēt tenisu, kāpt kalnos un tā tālāk, un tā joprojām. Pieredze un atmiņas – tā laikam ir lielākā bagātība, ko dod šis Erasmus laiks.

Kad pagājušā gada septembrī nonācu Francijā un saskāros jau ar pirmajām vides pārmaiņām – un galvenokārt ar valodas barjeru, likās, ka man priekšā vēl vesela mūžība, kas tur jāaizvada. Tika skaitītas nedēļas un pat pirmie divi mēneši. Tagad esmu atpakaļ Latvijā un nespēju noticēt, ka piedzīvots tik daudz un ka Francija jau ielikta pagātnes plauktiņā. Ar katru prom no mājām pavadīto mēnesi izjūtas un attieksme mainījās, veidojot vienu no lieliskākajām pēdējo gadu pieredzēm.

Manuprāt, šāda apmaiņa katra Erasmus studenta dzīvē paliek tik īpaša un neaizmirstama, jo salīdzinoši īsā laika periodā tiek izdzīvotas desmitiem jaunas

Erasmus stāsti

Danas Kalniņas lieliskais laiks Francijā – mācību apmaiņā....

lietas un vecās lietas jaunā vidē. Ceļoju ar acīm cauri savām dienasgrāmatām, pierakstiem, ikmēneša slejām, kas tika rakstītas katru pavadīto mēnesi Francijā, un nevaru noticēt, ka jau pirmajā mēnesī paspēju gan sekmīgi uzsākt mācības, nokārtot visus dokumentus, gan apceļot tuvākās pilsētas, iekarot divas kalnu virsotnes un piedalīties dažādos izklaides pasākumos. Un tā katru mēnesi – jaunas vietas, jaunas virsotnes, jauni izaicinājumi. Katru mēnesi izaugsme kādā jomā.

Viens no maniem personīgajiem ieguvumiem – iespēja paskatīties uz sevi citā gaismā. Ieraudzīju lietas, par kurām nenojautu. Jaunas situācijas un jaunas reakcijas. Kad atrodies ārpus sava komforta zonas, brīžiem nevari vien nobrīnīties, ko tas cilvēks - tu - spēj sadarīt. Divdesmit gadus tu sevi veido, audz, un tev liekas, ka pazīsti sevi un tīri labi vari sevi vadīt cauri dažādām nestandarta situācijām. Te pēkšņi tu atklāj savu vājāko vietu, kuru Latvijā tev nav bijis iespējams atklāt, un saproti, ka standarta risinājumi vairs neder. Pati dzīve tev atkal kļūst par skolu. Vērtīga pieredze un pamatīga personīgā izaugsme.

Mans vislielākais izaicinājums bija pati franču valoda. Tu domā, ka tu sazinies franciski, bet pašiem frančiem gan tā nelielkas. Jāatzīst, ka šis stereotips par franču attieksmi pret savu valodu ir visai patiens - ja tu nerunā viņu franču valodā, tad, visticamāk, tevi nesapratīs un bieži negribēs saprast. Dažādu dokumentu kārtošana un gājiens uz pastu vienmēr izvērtās par piedzīvojumu. Pastā vienmēr vēl papildu aktivitāte – darbiniekiem ne vien jāpierāda, ka Latvija nav ne Amerikā, ne Āfrikā, bet jāieguldo, ka tāda valsts tiešām eksistē. Vēlāk šādas lietas kļūst par ikdienas neatņemamu sastāvdaļu.

Mācības. Katru dienu un visu dienu. Lekciju intensitāte citā līmenī. Un lielākā daļa kursu franču valodā. Sēdi lekcijā un vēro pasniedzēju – intensīvi apgūsti ķermeņa valodu un veicini savu radošo izaugsmi, no pāris saprastajiem vārdiem izveidojot visas lekcijas saturu. Es to sau-

cu par pieredzi, ko ne nosvērt, ne nomērit. Lai gan nav jau tik traki – 21 eksāmens šā mācību gada laikā tika sekmīgi nokārtots. Tātad nekas nav neiespējams.

Papildus lekcijām bija daudz iespēju iesaistīties dažādās sporta aktivitātēs, kuras, uzskaitot vien, man taptu vairākas rindkopas. Mana izvēle krita par labu dejošanai un tenisam. Tam, kas ļoti patīk, tomēr ko nav bijusi iespēja darīt te, Latvijā. Sākumā pieņēmu izaicinājumu doties arī sienā kāpšanas treniņos, tomēr valodas barjeras dēļ tas nenācās viegli. Drošības instrukciju var diezgan ātri nolasīt no ķermeņa valodas, taču vienmēr atradās kāds „sīkums”, kas tomēr bija jāsaprot verbāli, un tā nesaprašana vēlāk varēja apdraudēt manu un citu drošību. Tādēļ šī vēl joprojām paliek pie nepiepildītajām vēlmēm.

Uzskatu, ka ārzemju pieredze ne vien ļauj tev iemīlēt citu valsti, izprast tās kultūru, iegūt toleranci pret kādām lietām, bet arī novērtēt savu dzimto zemi, atklāt lietas, kas tev ir īpašas un kuras ikdienā tu pat vairs nemani. Vēl spēcīgāk apzinies savas ģimenes un draugu lomu savā dzīvē. Jā, daudzi studenti saprot, ka viņu ceļš tomēr ved uz ārzemēm, bet ļoti daudzi arī saprot, ka viņu dzīve noritēs Latvijā un ārzemes paliks atvaļinājumiem. Šodien es uz Latviju skatos kā uz mazu un savā ziņā vēl neskartu vietu. Tā ir mana mazā Latvija, kas ir mana īpašā vieta. Gribas kā Sprīdītīm savākties gudrības pasaulē un tad doties atpakaļ uz mājām – uz laimīgo zemi, veidot to un rūpēties par to. Tā ir mana attieksme. Attieksme, kas lielā mērā veidojusies, pateicoties Erasmus pieredzei.

Es varētu stāstīt un rakstīt par simtiem mirkļu, par emocijām, par lielisko pieredzi, kas likusi pamatīgus akmeņus manas personības izaugsmei, bet patiesībā tas nav izstāstāms un citam tā īsti nav saprotams, katram sava pieredze, savs stāsts, kas neatkārtojas. Tomēr man vēl gribas teikt, ka Erasmus prakse nevienu neatstāj bez stāsta, ko vēlāk stāstīt mazbērniem...

Sajust un novērtēt atšķirības

Pateicoties Erasmus stipendijas atbalstam, šobrīd izmantoju iespēju dzīvot Amsterdamā un praktizēties arhitektu birojā „ANA architecten”.

„ANA architecten” ir neliels, deviņu radošu arhitektu kolektīvs, kas jau ar vairāk nekā desmit gadu pieredzi strādā pie daudziem un dažādiem pasūtījuma un konkursa projektiem. Darbs birojā ir ļoti dinamisks, tāpēc tā organizācijai te tiek pievērsta liela nozīme, katra pirm-diena tiek iesākta ar nelielu apspriedi, kurā tiek runāts par jaunajiem un jau iesāktajiem projektiem. Tiek veidotas komandas un sadalīti pienākumi. Komandu vadītāji organizē nepārtrauktu darbu, taču biroja vadītāji nosaka, kādā virzienā projektu attīstīt.

Patlaban birojā esmu vienīgā praktikante, un ir patīkami, ka mani pienākumi bieži mainās. Tieku iesaistīta visos projektos, attiecīgi – dažādās projektēšanas stadijās. Sāku darbu, kā, iespējams, vairums praktiku – ar maketu veidošanu, taču tagad strādāju arī ar rasējumiem, 3D un literatūras studijām. Tā kā darba ir daudz, tad dažreiz tieku arī pie kāda atbildīgāka pienākuma, ar iespēju radoši izpausties. Patīkami, ka birojs ir ieinteresēts, lai es apgūtu pēc iespējas vairāk. Tāpēc ideju apmaiņas un diskusijas bieži notiek angļu valodā, kas nav mazsvarīgi un ko ļoti novērtēju!

Kāpēc Amsterdamā? Amsterdamā viss notiek, būvnieku un arhitektu lauciņā darba netrūkst. Pateicoties atvērtai un liberālai sabiedrībai, te valda patīkama darbošanās vide, kur rodas un tiek novērtētas jaunas idejas. Daudz kas tiek bez žēlastības nojaukts un vietā atkal uzbūvēts, viss notiek ātri, tomēr pārdomāti. Nīderlandē labu arhitektūras piemēru koncentrācija ir tik liela, ka ar prakses sešiem mēnešiem var nepietikt, lai to visu apskatītu.

Taču prakse kādā uzņēmumā tomēr atšķiras no studijām ārzemēs. Ļoti daudz atkarīgs no paša uzņēmības, jāvar ne tikai pielāgoties jaunajai darba videi, bet arī visa sadzīve ir jānokrāto patstāvīgi, kas sākumā nav viegli. Bet šobrīd, nu jau atskatoties pagātnē, varu teikt, ka visas grūtības bija tā vērtas. Nomainot trīs reizes dzīvesvietu, ir ļoti iepazīta pilsēta, tagad esmu iekārtojiesies pašā Amsterdamas sirdī un pamazām apgūstu vietējo valodu un iepazīstu kultūru. Te

noder „izdzīvošanas” rokasgrāmatas, kas ir sarakstītas, lai iebraucēji nebrīnītos par neizprotamām tradīcijām un mentalitātes iezīmēm, kuras paši holandieši arī uztver ar smaidu.

legūto pieredzi nevar pielīdzināt līdzšinējai pieredzei Latvijā, ir pārāk daudz atšķirību, un tas mani priecē. Jo ar tādu mērķi arī braucu – sajust un novērtēt atšķirības.

Erasmus noteikti ir iespēja, ko iesaku izmantot pilnīgi visiem! Tas ir fantastisks veids, kā studējot ne vien iegūt akadēmiskās zināšanas, bet arī ievērojami paplašināt savu redzesloku, atsvaidzināt domāšanu un iepazīt kādu citu kultūru.

Es izvēlējos savu Erasmus apmaiņas semestri pavadīt Spānijas dienvidu pilsētiņā Uelvā. Lai gan sākumā šaubījos un nevarēju izvēlēties starp lielpilsētu un mazo pilsētu, savu izvēli neesmu nožēlojusi ne sekundi. Jau septembrī ierodoties, ļoti satuvinājāties ar pārējiem apmaiņas studentiem, jo kopā nebijām daudz. Arī fakts, ka gandrīz visi bija atbraukuši vieni, lika mums būt ļoti atvērtiem un komunikabliem – visi centās sadraudzēties savā starpā. Jau tad sapratu, ka šis būs lielisks semestris ar lieliskiem draugiem!

Paši pirmie iespaidi bija saistīti ar klimatu. Aizbraucu no jau rudenīgās Latvijas uz pilnīgu vasaru, kur naktis bija karstākas par mūsu dienām! Tā nu sanāca, ka pagarināju savu vasaru par trīs mēnešiem. Sākums kopumā bija kā idille – katru dienu jaunas emocijas, jauni draugi, iespaidi, pludmale, zilas debesis, saule, palmas, sangrija un skaļa spāņu regetona mūzika ielās...

Nelikās, ka esmu aizbraukusi uz Uelvu, lai mācītos. Bet, protams, mācības sākās. Taču pozitīvās emocijas tikai turpinājās. Man liekas, ka lielais enerģijas daudzums, ko cilvēki saņem no saules gaismas, ļoti ietekmē attieksmi pret dzīvi. Likās, ka jēdzieni “stress” vai “steiga” tur nepastāv. Atceros, ka pirmajās lekcijās pasniedzēji, stāstot par lietām, kas būs jādara un kam jābūt līdzīgu lekcijām, ik pēc brīža piemētināja – bet, ja jums tā nav, „no pasa nada” (latviski - nekas nav noticis). Un tā man sākumā radās maldīgs priekšstats, ka nekas daudz nebūs jādara, lai nokārtotu nepieciešamos priekšmetus. Taču realitātē tik vienkārši gan

nebija. Izrādās, ka spāņu studenti beidz universitāti vidēji 2-3 gadus vēlāk, nekā paredzēts. Tas nozīmē, ka viņi sakrāj ļoti daudz parādu (viņi pat var vienkārši neaiziet uz eksāmenu) un tad vēlāk tos mēģina kārtot. Tāpat arī viņiem nav raksturīgs pakāpenisks darbs, ieskaites un praktiskie darbi visa semestra laikā, noteicošie ir eksāmeni. Bet, tā kā manas spāņu valodas zināšanas nebija spīdošas, man vajadzēja mācīties visu semestri un tad īpaši saspringt uz eksāmeņiem. Taču beigās visu veiksmīgi nokārtoju!

Mācības bija tikai daļa no visa piedzīvojuma. Dienā vismaz piecas reizes dzirdēju *Hola guapa!* (Sveika, skaistā!), ja gāju kopā ar kādu blondīni – tas atskanēja daudz biežāk. Pat ieejot, piemēram, pastā, likās normāli, ka darbinieks, sasveicinoties izsaka kādu komplimentu. Visapkārt valdīja reizē miers un ārpātīgs skaļums. Viņiem liekas pilnīgi normāli sasaukties no viena autobusa gala uz otru, taču atceros tikai vienu reizi, kad redzēju sievieti steidzami (skrienot) pa ietvi. Principā tur neviens neskrien un nesteidzas, nokavēt nav nekas sevišķs. Un vispār – visu var izdarīt „mañana” (kas, burtiski tulkojot, nozīmē “rīt”, bet praktiski tas var nozīmēt arī “nākamēnes” vai pat “nekad”). Sākumā gan bija grūti pierast pie siestas tradīcijas – katru dienu no 14:00 līdz 17:00 gandrīz visi veikali bija ciet un ielas redzami patukšojās. Svētdienas pēcpusdienā vispār bija sajūta, ka dzīvoju spoku pilsētiņā – pilnīgi visi veikali un sabiedriskās vietas bija slēgtas.

Uelvai ir ļoti pateicīga ģeogrāfiskā atrašanās vieta, bija arī pieejama ļoti izdevīga auto īre, un, tā kā piektdienās lekciju nebija, sanāca arī nedaudz paceļot. Apeļoju Andalūziju, aizbraucu līdz Madridei un, protams, Portugāles dienvidiem. Redzēju un uzzināju daudz ko jaunu un interesantu!

Gribas teikt, ka mans Erasmus semestris bija vislabākais, kāds iespējams! Taču esmu diezgan pārliecināta, ka jebkurš cits students, kas bijis šādā apmaiņā, apgalvotu tieši to pašu! Jo Erasmus tipiskā kombinācija, kas sastāv no jaunas vietas, draugiem, piedzīvojumiem un tās īpašās Erasmus atmosfēras un statusa, to garantē. Silti iesaku izbaudīt!!! Nenožēlosiet!

Dārta Skudra

Eiropas sievietes – dzīves vidū

Elīta Jermolajeva,

Preiļu sieviešu kluba valdes priekšsēdētāja

Projekta mērķi: izmantot Eiropas sieviešu (kas vecākas par 40 gadiem) iegūto dzīves pieredzi kā nozīmīgu potenciālu ne tikai savas personības attīstībai, bet arī apkārtējās sabiedrības sociālās, ekonomiskās un politiskās vides aktivizēšanai; veidot sieviešu organizāciju starptautisko tīklu.

Galvenās aktivitātes/rezultāti: izglītojošas lekcijas katrā no partnerorganizācijām, starptautiskas Sudraba vasaras skolas, izveidota nākotnes vīzija par sievietes pēc 45 gadiem labklājības un iespēju attīstību, iespēju apzināšana un starpkulturālo zināšanu paaugstināšanās, mūžizglītības koncepcijas realizēšana praksē, projekta mājas lapa.

Biedrība „Preiļu sieviešu klubs” darbojas Latgalē, Preiļos, kopš 1996. gada un ir realizējusi vairākus projektus, kas veicinājuši pieaugušo izglītību ne tikai savā pilsētā un rajonā, bet arī apkārtējos rajonos. Tāpēc Mūžizglītības programmas semināri, konferences vienmēr ir bijuši šīs nevalstiskās organizācijas dalībnieku uzmanības lokā. Viens no tādiem bija arī starptautiskais Grundtvig programmas kontaktseminārs 2005. gadā Rīgā, kurā piedalījās Preiļu sieviešu kluba valdes priekšsēdētāja Elīta Jermolajeva. Pēc šā semināra APA darbiniece Agita Rengarte piedāvāja kontaktus ar vienu sieviešu organizāciju no Vācijas, kas meklēja sadarbības partnerus. Tā iesākās ļoti laba sadarbība gan ar APA, gan arī ar projekta partneriem Eiropā.

Projekta EWCOL vadošais partneris ir Ost-West-Europäische FrauenNetzwerk e.V. (OWEN), sieviešu sadarbības un tīkla organizācija no Berlīnes, Vācijas, projekta partneri: biedrība „Preiļu sieviešu klubs”, Latvija, ImPuls Forum für Gesundheit und Prävention e.V., veselības izglītības organizācija no Gotingenas, Vācijas, Uniwersytetu Trzeciego Wieku (UTW), pieaugušo izglītības organizācija no Zielona Goras, Polijas.

Projekta ilgums: no 2006. gada augusta līdz 2007. gada 31. jūlijam (1. posms) un no 2007. gada oktobra līdz 2009. gada novembrim. Tematika – dažādi mūžizglītības aspekti: veselība, ģimenes un vecāku izglītība, starpkultūru izglītība, praktiska svešvalodu apguve. Tiek apgūtas jaunas pedagoģiskas pieejas, kā stimulēt, veicināt pieaugušos izglītoties, notiek pieredzes apmaiņa par institūciju un organizāciju vadības jautājumiem.

SVID analīze par paveikto.

Konkrētas aktivitātes 3 virzienos – fiziskā un garīgā veselība, sociālā iekļaušanās.

Mūžizglītības organizācijas, veselīga dzīvesveida popularizēšanas un nevalstisko organizāciju pieredzes apgušana Vācijā un Polijā.

Uzlabotas angļu un vācu valodas zināšanas, apgūtas pamatprasmes poļu valodā.

Tulkoti dzejoļi, esejas vācu, angļu, latviešu un poļu valodā.

Angļu valodā tulkotas ārstnieciskas receptes.

Vācu un poļu tautas tradīciju apgušana.

Spilgti iespaidi, atsauksmes, komentāri, vērtējums par partnerību

- Lielākā veiksmē ir partnerorganizācijas un to vadītājas, ar kurām notiek regulāra komunikācija pa e-pastu: projekta vadošais partneris – Berlīnes sieviešu organizācija OWEN e.V. (Brigitte Wörteler); Gotingenas veselības veicināšanas organizācija ImPuls (Marianne Klues-Ketels) un Zielona Goras Uniwersytetu Trzeciego Wieku (Zofia Banaszak)

- Realizējamā partnerība būtiski paaugstina Preiļu sieviešu kluba dalībnieču zināšanas un kompetences dažādos mūžizglītības aspektos: veselīga dzīvesveida apgušanā, svešvalodu apguvē, starpkultūru izpratnē

- Projekta liela priekšrocība ir tā ilgums (vairāki gadi), tas dod iespēju radīt un attīstīt jaunas idejas, aktivitātes u. tml., kas ir īpaši būtiski pusmūža sievietēm gan viņu aizņemtības, gan arī dzīves uz-

tveres dēļ. Tas dod iespēju arī labāk apgūt Mūžizglītības programmas organizācijas un administrēšanas jautājumus dažādās valstīs.

2006. gada septembrī Polijas pilsētas Zielona Goras organizācijā „Uniwersytetu Trzeciego Wieku” notika projekta partneru 1. tikšanās un personīga iepazīšanās.

Biedrības „Preiļu sieviešu klubs” dalībnieces prezentē savu organizāciju 2006. gada septembrī Zielona Gorā (no labās: Anitra Poplavska, Ineta Liepniece)

Projekta dalībnieces iepazīstas ar organizācijas Uniwersytetu Trzeciego Wieku ēku un realizētajām aktivitātēm pieaugušo izglītībā

2007. gada aprīlī Berlīnē (Vācija) notika starptautisks seminārs „Iespējas un izaicinājumi”, kura laikā tika prezentēti Latvijas, Polijas un Vācijas sieviešu sagatavotie materiāli par novecošanās problēmām katrā no projekta partnervalstīm. Tika apskatītas Eiropas sieviešu esošās un potenciālās iespējas pēc 45 gadu vecuma. Darbs grupās parādīja, ka dažādu valstu pārstāvēm ir daudzas kopīgas problēmas, bet ir arī zināmas atšķirības, kas galvenokārt saistītas ar sociāli ekonomiskajām atšķirībām. Turpmākajai projekta gaitai tika noteikti trīs galvenie virzieni: fiziskais, prāta/domu un sociālais.

Vairākas no seminārā izmantotajām metodēm (dalībnieku iepazīšanās, darba uzdevumi grupās, rezultātu vizuālā prezentācija u. c.) varēs tikt izmantotas arī pieaugušo izglītībasursos Preiļos, kā arī motivācijas veicināšanai sociālā riska grupām. Tika organizēts arī saviesīgs vakars, kurā projekta partnervalstis bija sagatavojušas nacionālos ēdienus, kā arī iepazīstināja ar savas tautas kultūras tradīcijām, vakara dalībnieki tika iesaistīti latviešu rotaļās „Kas dārzā”, „Tūdaliņ, tagadiņ” u. c.

Darbs grupās, valstu prezentācijas, savstarpējā komunikācija, atvērtība un liela ieinteresētība Berlīnes semināra laikā ļāva visām projekta dalībniecēm justies brīvi un nepiespiesti un tajā pašā laikā paveikt lielu darbu projekta uzdevumu realizācijā un kopējo mērķu sasniegšanā

2007. gada jūlijā Preiļu rajonā notika starptautisks seminārs „Nākotnes darbnīca” - “From Theory to Practice: Social, Health, Mind Aspects” (“No teorijas uz praksi: sociālais, veselības (fiziskais), prāta aspekts”). Tajā piedalījās 25 dalībnieces no Vācijas, Polijas un Latvijas.

Semināros, darba grupās, ekskursijās un individuālajās sarunās partnerorganizāciju dalībnieces praktiski pievērsās tiem jautājumiem, kas tika teorētiski apskatīti iepriekšējās tikšanās reizēs. Visa pasākuma programma tika veidota tā, lai varētu izjust un saprast sievietes novecošanās sociālos, veselības (fiziskos) un prāta aspektus, kādi tie pastāv Latvijā, kā arī iepazīties ar tām iespējām, kādas var izmantot sievietes Preiļu rajonā.

Latgales tradīciju iepazīšana Vijas Ancānes „Maizes muzejā” Aglonā

Dāmu retro deju grupas „Brūklenītes” uzstāšanās laikā Preiļos iesaistās arī sievietes no Polijas un Vācijas

T-kreklu apgleznošana par projekta tēmu

Notiek dažādu tautu dziesmu kopīga dziedāšana

Praktisko uzdevumu veikšana mākslas terapijā

Starptautiskais seminārs Gotingenā (Vācijā) 2007. gada novembrī

Impuls vadītāja Marianne Klues-Ketels analizē semināra rezultātus

Preiļu sieviešu kluba dalībnieces (no kreisās) Marija Švābe, Elizabete Vilcāne un Viktorija Šmukste angliki stāsta par sevi un savu dzimto vietu

Preiļu sieviešu kluba dalībnieces Marija Švābe un Elīta Jermolajeva kopā ar Gotingenas sabiedriskā centra pensionāru-skolēnu apvienoto teātra trupu, kuru vada viena no organizācijas Impuls dalībniecēm Marie-Luise

Fiziskās aktivitātes Gotingenā

Tautas tradīciju vakarā Eiropas Savienības himna tiek dziedāta kopā ar Gotingenas jaukto kori

Starptautiskais seminārs Zielona Gorā (Polijā) 2008. gada 07.–10. martā

Preiļu sieviešu kluba dalībnieces Ineta Liepniece un Marija Švābe kopā ar Vācijas partnerorganizācijas pārstāvi Brigitu gatavojas fiziskajām aktivitātēm

Veiksmes stāsts – dienasgrāmata Kiprā

Nedēļu mācīšos ES izglītības projektu rakstīšanu Kiprā Grundtvig/Comenius programmas ietvaros. Šo ziņu saņēmu savā e-pastā pašā drūmākajā dienā, kad likās, ka veiksmē no manis ir novērsusies. Aiz prieka lēkāju pa istabu, ieslēdzu skaļu mūziku un sāku dejot. Gandrīz trīsgadīgais dēlens nesaprata, kas mammai pēkšņi noticis, un sāka lēkāt un priecāties līdzi. Apzvanīju visus tuviniekus, lai paziņotu šo priecīgo vēsti.

Saskumu brīdī, kad uzzināju, ka tiešo reisu uz Larnaku nav un biļete ir ievērojami dārgāka nekā pieteikuma rakstīšanas brīdī, jo oktobrī Kiprā tūrisma sezona un gaisa temperatūra ir 27° – 35° grādi. Jālido caur Prāgu. Biļetē redzams, ka piecas stundas jāgaida. Nekas, apbruņojos ar datoru, mācībām un žurnāliem. Atkal veiksmē ir manā pusē – biju pārskatījusies biļetē laiku, un beigās sanāca gaidīt tikai trīs stundas. Sviestmaizes palika neapēstas, jo *Czech Airlines* saņēmu karaliskas bezmaksas brokastis. Apstājos suvenīru veikalā un iegādājos ledusskapja magnētiņu ar Prāgas simbolu (tos es vedu no katra ceļojuma). Prāgā esmu bijusi, bet magnētiņu nezināmu iemeslu dēļ toreiz nepārvedu. Nu esmu izlabojusi šo kļūdu.

Jau ilgojos pēc siltākas gaisa temperatūras, jo Rīgā, stāvot vasaras kurpītēs un jakā, izskatījos spocīgi. Lidmašīna aizkavējās dažu neieradušos pasažieru dēļ. Kad beidzot lidoju, jau uzloku bikses un gaidu vasaras tveici. Te tā ir – Kiprā visā savā daiļumā. Zila jūra un sala tās vidū. Kiprā līdz mūsu viesnīcai nekursē sabiedriskais transports, tāpēc taksists ar uzrakstu „*Grundtvig – training course*” jau gaida. Ar mani kopā brauc Aleksandra no Itālijas. Vakarā visi satiekamies un ēdam pirmās kopīgās vakariņas.

Kursi ir sākušies. Ar mani ir kolēģi no Grieķijas, Lielbritānijas, Maltas, Rumānijas, Polijas un Itālijas. Esam septiņi. Pastāstām katrs par sevi un noformējam savas valsts „*Cultural Marketplace*” ar fotogrāfijām, suvenīriem, saldumiem un dzērieniem. Apkārt dzirdu nemitīgus jautājumus: „*What is it?*”, jo viss ir jānogaršo.

Tad prezentējam katrs savu valsti un iestādi. Kolēģi ir sajūsmā par Kuldīgu.

Sākam apgūt Comenius, Grundtvig, Leonardo da Vinci un Erasmus programmu prioritātes. Sākumā liekas, ka neko nesaprotu, bet tas tikai sākumā. Kursi ietver arī praktisko daļu, tādēļ apmaināmies ar dažādām idejām, veiksmēm un kļūdu pieredzi, realizējot šos projektus. Saņemam 1000 lappušu biežus materiālus ar paraugiem, Web saitēm, pieteikuma formām un CV. Izvēlamies grandiozāko ideju un sākam rakstīt projektu, definējot mērķus, prioritātes, mērķauditoriju, meklējot partnerus un nosakot projekta rezultātus. Ikvienam iesaku apgūt šo programmu tik profesionālā veidā un skaistā vietā. Skats no *Agros* ciematiņa viesnīcas „*Rodon*” balkona ir brīnišķīgs – kalni, kalni, kalni...

Sestdienas pēcpusdienā braucam apskatīt Nikosiju. Iepriekšējās sesijas ir rīkotas tieši šajā pilsētā, bet kursu organizatori saskārās ar būtisku problēmu – kursanti pārtraukumos peldējās, staigāja pa pilsētu un nekad nevarēja laikus atsākt mācības. Tādēļ mēs esam klusākā vietā. Man patīk. Nikosija ir skaista, apskatījām vietējās baznīcas, redzējām kāzas, *Hamam*, kas ir publiska mazgāšanās vieta, kur noteiktās dienās iet sievietes vai vīrieši. Redzējām robežu, kur turki ir okupējuši Kipras ziemeļu daļu. Uzrādot pasi, iespējams šķērsot. Neriskējām. Robeža ir ar dzeloņdrātīm, sargu un lieliem maisiem norobežota. Fotografēt nedrīkst. Vakarā vietējā restorānā nogaršojām kipriešu nacionālos ēdienus. Tiešām garšīgi. Klausījāmies dzīvo mūziku un skatījāmies vietējo dejas mākslu. Fantastiski. Atgādināja „putnu rieta dejas”. Starp citu Kiprā daudz ēd, dzer un dejo. Domāju, ka pieņēmos svarā 2 kg, jo tik daudz nekad nebiju ēdusi. Viss taču jānogaršo.

Divas dienas strādājām līdz 9.00 vakarā, jo izlūdzāmies brīvdienu ceļojumam uz Pafosu. Definējām projekta aktivitātes, aprēķinājām budžetu, iesaistījām vairākus partnerus. Tas nebija viegli, bet mēs to paveicām, un sertifikāts ir rokā. Ko es ieguvu? Tagad zinu, kā orientēties ES izglītības pro-

jektu labirintos, apguvu partneru meklēšanas metodes, projektu rakstīšanu un praktisko realizāciju. Starp citu, mēs uzrakstījām projektu par jaunu profesiju realizēšanu darba tirgū. Iespējams, ka realizēsim to dzīvē. Vēl ieguvu kontaktus, kurus noteikti izmantošu partneru meklēšanai.

Sertifikāta saņemšanas dienā. 2. rindā no kreisās – pasniedzējs, kā arī pārstāvji no Maltas, Rumānijas, Lielbritānijas, Grieķijas un es. 1.rindā no kreisās pārstāvji no Polijas un Itālijas.

Prezentēju Latviju, Kuldīgu, Kuldīgas pilsētas PII "Taurenītis"

Sertifikāta saņemšana

Grandiozi kapi Pafosā

Pludmale Limasolā

Prakses iespējas ne tikai Latvijā!

Atliek tikai vienu reizīti izmēģināt kādu no mūsdienās ļoti plaši piedāvātajām studentu apmaiņas programmām, lai saprastu, cik ļoti daudz ieguvumu un pieredzes sevis pilnveidošanā šādos projektos var gūt. Mazliet vairāk nekā pirms gada biju studente Mikolo Romerio universitātē Viļņā, Erasmus programmas ietvaros. Tie bija tikai pieci mēneši, bet nenoliedzami varu apgalvot, ka tas bija viens no skaistākajiem un aizraujošākajiem studiju gadu iespajdiem! Lai gan Lietuva ir tepat blakus, tomēr tur ir cita valoda, kultūra un universitātē tik daudz dažādu valstu studentu vienkopus!!! Jauna pieredze, jauni draugi... Tagad ir ļoti interesanti uzzināt, kā šo studentu dzīve pēc apmaiņas programmas ir mainījusies: kāds čehu students pēc bakalaura diploma iegūšanas iestājies Baltu filoloģijas fakultātē Brno, nīderlandietis atvēris Nīderlandes-Lietuvas kopuzņēmumu, portugālis pārcēlies uz dzīvi Lietuvā... bet es, Erasmus 20 gadu jubilejas konferencē Latvijas Universitātē uzzināju, ka šogad pirmo reizi Erasmus programmas ietvaros var veikt praksi

ārvalstīs! Ne mirkli nešaubijos un devos uz Lietuvu!!!

Esmu atgriezies no sešu mēnešu prakses Širvintu rajona pašvaldībā. Šoreiz viss bija citādi. Širvinti ir neliela rajona centra pilsēta apmēram 50 km no Viļņas. Biju viena pati nepazīstamā pilsētā, visapkārt tikai lietuvieši, neviena ārvalstu studenta. Neziņa un milzīgs satraukums sākumā, bet tik daudz prakses laikā gūtu pozitīvu iespaidu!!! Pirmajās dienās pašvaldībā visi nāca klāt un interesējās, ko es te daru, jo praktikanti šajā pašvaldībā ir retums un, ja ir, tad uz īsu brīdi - vienu, diviem mēnešiem. Es biju no Latvijas un vēl piedevām uz veselu pusgadu!!! Sākumā daži uztvēra mani arī skeptiski, jo lietuviešu valodu zināju tikai pamatlīmenī. Biju perfekti iemācījusies tekstiņu lietuviski: „Labdien! Esmu Ilona Kukle, studente no Latvijas. Sešus mēnešus būšu praksē Širvintu rajona pašvaldībā. Mazliet runāju lietuviski.” Taču pēc kāda laika tie daži skeptiskie kolēģi kļuva draudzīgāki un priecājās līdz ar mani, kad sazināšanās un

Kopā ar tantiņu, pie kuras dzīvoju

prakses uzdevumu pildīšana man vairs nesagādāja grūtības. Turpmāk visiem biju prakticante no Latvijas! Lielākoties praksē biju Juridiskajā un Personāla nodaļā, kur kārtoju valsts ierēdņu lietas, sagatavoju rīkojumu projektus Administrācijas direktoram, klausījos nodaļas kolēģu sniegtajās konsultācijās vietējiem iedzīvotājiem, apmeklēju pašvaldības padomes biedru sēdes, iepazīnos ar pašvaldībai aktuālajām administratīvajām lietām utt. Papildus iepazīnos arī ar Bērnu tiesību aizsardzības nodaļas darbības pamatiem, apmeklēju bērnu namus, SOS ciematiņus, piedalījos preventīvajā darbā ar nelabvēlīgajām ģimenēm, palīdzēju organizēt semināru un svētkus adoptētājiem u. c. Darba dienas beigās dažas reizes nedēļā kā brīvprātīgā apmeklēju Širvintu bērnu dienas centru, kur palīdzēju bērniem no nelabvēlīgajām ģimenēm pildīt mājasdarbus, gatavoju ēst, stāstīju par Latviju un mūsu tautu līdzībām un atšķirībām. Vasarā piedalījos bērnu nometnes organizēšanā un biju nometnes vadītāja divpadsmit bērniem. Līdz ar to papildināju praktiskās iemaņas ne tikai savā specialitātē, bet arī pedagoģiskās iemaņas darbā ar īpašiem bērniem.

Lai labāk nostiprinātu lietuviešu valodas prasmi, sazinājos ar Erasmus studiju

Pie Širvintu rajona pašvaldības

Ar Bēnu tiesību aizsardzības nodaļas darbiniekiem Adoptētāju svētkos

laikā iepazīto lietuviešu valodas pasniedzēju Violetu Janulevičieni un prakses laikā divreiz nedēļā apmeklēju valodas nodarbības Mikolo Romerio universitātē kopā ar citiem Erasmus studentiem. Semestra beigās kārtoju arī eksāmenu un saņēmu universitātes sertifikātu. Esmu pārliecinājusies, ka valodu zināšanas ir ļoti nepieciešamas un tās paver tik daudz iespēju veidot savu dzīvi krāsaināku un interesantāku!!!

Jāatzīst, ka lietuvieši ir ļoti aizrautīgi un profesionāli savu darba pienākumu pildīšanā, kā arī atsaucīgi, sirsnīgi un

izpalīdzīgi! Vēlēdamās saglabāt ciešākus kontaktus ar Širvintu rajona pašvaldību, ierosināju sadarboties ar manas dzimtās pilsētiņas Viesītes pašvaldību. Abas puses bija ļoti atsaucīgas, un ļoti ceru, ka nākotnē tiks noslēgta pilsētu sadraudzība.

Esmu ļoti pateicīga atsaucīgajai tantiņai ar man nedzirdēto vārdu – Skolastika, pie kuras irēju istabiņu. Tantiņai tad bija 89 gadi, bet viņa izskatās krietni jaunāka, jo aktīvi piedalās sabiedriskajā dzīvē, bieži tiekas ar draugiem un ir ļoti mūsdienīga. Ir no kā mācīties!

Ar Bēnu dienas centra bērniem

Lietuvas mājās vienmēr tiku sirsnīgi un laipni sagaidīta. Iepazinu lietuviešu nacionālos ēdienus, tradīcijas un kultūru, kā arī nepārtraukti lietoju savas valodu zināšanas. Mana saimiece man bija kā omīte, un tā es viņu arī sauca „mano močiute”!

Prakses laikā gadījās arī ne mazums dažādu kuriozu un piedzīvojumu. Netālu no Širvintiem dzīvo mans onkulis un tante, kurus prakses laikā bieži apciemoju. Tante man lasīja diktātus lietuviešu valodā un pēc tam laboja kļūdas. Kādu dienu rakstījām diktātu, kad pie tantes atbrauca ciemiņš, kurš mani redzēja pirmo reizi. Mēs palikām uz brīdi divatā un sākām runāties. Tiku iztaujāta, ko es te darot, kāpēc vasaras laikā man jāraksta diktāts. Es atbildēju, ka vēlos labāk iemācīties lietuviešu valodu. Un tad nepazīstamais ciemiņš jautāja: vai tad es būtu bijusi ārzemēs, ka aizmirsusi savu dzimto valodu??? Es biju pārsteigta par tādu jautājumu, bet ļoti priecīga, jo tas nozīmēja, ka ļoti labi runāju lietuviski!

Esmu bezgala priecīga, ka man bija iespēja veikt praksi Lietuvā. Lai gan esam kaimiņvalstis, tomēr pašvaldību sistēmās ir atšķirības. Akadēmijā iegūtās teorētiskās zināšanas varēju lietot praktiski, kā arī veikt salīdzinājumu pašvaldību darbībā Latvijā un Lietuvā.

Erasmus programma ir mainījusi manu dzīvi. Esmu ļoti iemīlējusi Lietuvu, kļuvusi drosmīgāka, enerģiskāka un nebaidos no pārmaiņām! Tikko absolvēju Latvijas Policijas akadēmiju un šobrīd esmu izvēles priekšā, ko darīt tālāk? Bet par vienu gan esmu pilnīgi pārliecināta: lai kur es strādātu, centīšos attīstīt un paplašināt Lietuvas un Latvijas sadarbību!

Iesakšu ikvienam studentam izmantot iespējas pilnveidoties Erasmus programmā, paplašināt savu redzesloku, nebaidīties riskēt un sasniegt izvirzītos mērķus!

Saku sirsnīgu paldies cilvēkiem, kas man sniedza iespēju un atbalstu veikt praksi Lietuvā! Vēlu Jums neizsīkstošu enerģiju, atsaucību no studentu puses un daudz, daudz prieka mirkļu!

Ilona Kukle

Policijas akadēmijas studente

Behnisch Architekten – arhitektūra un kas vairāk

Erasmus prakse vācu arhitektu birojā “Behnisch Architekten” man nāca negaidot, un priecājos, ka saņēmu atsaucību un atbalstu gan no fakultātes vadības puses, gan no Erasmus programmas koordinātoriem, lai maija sākumā varētu uzsākt sešu mēnešu praksi Štutgartē.

Pēc trim darba pieredzes gadiem arhitektu birojā “Arhitekta J. Pogas birojs” saņēmu piedāvājumu doties uz „Behnisch Architekten” biroju Štutgartē, lai piedalītos Ventspils Koncertzāles un Lielā laukuma labiekārtojuma skiču projekta izstrādē. Šo projektu birojs ieguva konkursa rezultātā.

Ne viens, ne otrs man neizraisīja jautājumus, un situācijas nopietnību es uztvēru uzreiz – „Behnisch Architekten” ir ievērojams arhitektu birojs, par ko vēl Latvijā varēju pārliecināties, izlasot tādas lieliskas grāmatas kā “Behnisch, Behnisch&Partner. Buildings and Designs”, “Ecology. Design. Synergy. Behnisch Architekten+Transsolar Climate Engineering” un citas publikācijas, kā arī ielūkojoties interneta mājas lapā www.behnisch.com, tādēļ atturēšos no vispārīgiem komentāriem par biroju, kurā strādā ap simts profesionāļu. Arī Ventspils man nav sveša, jo iepriekš jau nācās strādāt pie projektiem Ventspilī, tādēļ šis pilsētas vide un raksturs jau ir iepazīts. Šis aspekts ir ļoti svarīgs, esot tik tālu prom no vides, kurā tiek projektēts objekts, – jāizprot klimata un sabiedrības specifika, tas jāpārrunā ar vācu kolēģiem. Tāpat loģiska ir nepieciešamība pēc cilvēka, kurš zina latviešu valodu, jo tas atvieglo komunikāciju, un ir nepieciešami angļu-latviešu tulkojumi gan rasējumos, gan ziņojumos. Vienīgais jautājums, kas darīja mani nemierīgu pirms brauciena, bija šāds: vai mācēšu uztaisīt kvalitatīvus maketus?, jo biju brīdināta, ka būs jātaisa maketi, bet diemžēl mans iepriekšējais

darba stils šo komponenti neiekļāva, arī universitātē ar maketēšanu neaizrāvos.

Un tā es ierados Štutgartē maija sākumā – ar 20 kg smagu koferi, ar nelielu koferīti, kurā ieliku savu iepriekšējo darba pieredzi, ar pilnu rokassomiņu un ar apņēmību paveikt visus man uzticētos uzdevumus.

Pēc trim birojā nostrādātiem mēnešiem redzu, ka tā bija pareiza pieeja – tas ir viss, kas nepieciešams, jo pat sadzīves problēmas atrisinājās negaidīti veiksmīgi, aklimatizācija bija ātra.

Pirmā darba diena bija iespaidiem pārbagāta. Uzreiz bija redzams, ka students praktikants šajā birojā ir ierasta parādība un ir izstrādāta sistēma, kā jauniņos iepazīstināt ar biroja dzīvi, pienākumiem un kolēģiem, un tas, jāsap, radīja ārkārtīgi pozitīvu pirmo iespaidu par biroju. Vispirms mani iepazīstināja ar manu darba grupu – pašreiz esam pieci cilvēki, kuri strādā pie koncertzāles projekta –, tad viens grupas biedrs parādīja man biroja telpas, kas izvietotas ēkas trijos stāvos, kā arī isi iepazīstināja ar citiem projektiem. Arhitekti kā vienmēr ļoti aizņemti, bet atsaucīgi un laipni. Diemžēl, apskatot jau pirmo stāvu, zaudēju cerības

iegaumēt visu kolēģu vārdus, arī tagad ar to vēl ir grūtības, jo šeit cilvēki nāk un iet, sejas mainās un nav iespējams visam izsekot. Jā, liels birojs. Uzreiz nomanīju, ka vide ir diezgan internacionāla, tādēļ nebija problēmu sarunāties angļu valodā, arī paši vācieši lieliski runā angļiski. Tūre beidzās virtuvē, kur konstatēju, ka birojā kafija ir ļoti laba. Pēc tam rūpīgi tiku iepazīstināta ar Ventspils koncertzāles projektu un ļoti ātri spēju iejusties jaunajā situācijā. Ar prieku secināju, ka projekts ir attīstības stadijā un vēl notiek radoši formu un dizaina meklējumi, kuros aktīvi tiku iesaistīta. Pirmais uzdevums, ko veicu kopā ar kolēģi no Lietuvas, bija veidot Koncertzāles darba maketu mērogā 1:100, pēc tam gatavoju Lielās zāles interjera risinājuma trīs variantus mērogā 1:50, tad novietnes labiekārtojuma maketu 1:250, un vienmēr, kad likās – kāds makets ir pabeigts, nāca izmaiņas, kas prasīja vairāku dienu darbu, bet, neskatoties uz to, darbs veiksmīgi ritēja uz priekšu. Šaubas par manām maketēšanas spējām izgaisa mirkli, kad sākās reālais darbs, – ja cilvēks kaut ko dara, tad arī izdara, un, ja tam vēl ir dots pietiekams laiks, process kļūst baudāms.

Birojā katra diena nes kaut ko jaunu. Sākumā iepazīnos ar maketēšanas iespējām birojā, pagrabā izvietoto maketēšanas darbnīcu, tad ar interesi vēroju to, kādas priekšrocības projektēšanas procesā dod makets un eksperimenti ar to, dažādie mērogi un materiāli, un, kad praktiskā puse ir diezgan labi apgūta, vairāk uzmanības sāku pievērst darba un laika organizācijai, savstarpējām attiecībām, veidam, kā tiek pasniegti un izvērtēti projekti. Biroja

pozitīvā gaisotne viennozīmīgi sekmē darba rezultātu.

Jāsaka, ka, strādājot „Behnisch Architekten” birojā, īpašu pārsteigumu nav. Arhitektūra jebkurā birojā un arī valstī ir arhitektūra, tā prasa nopietnu, stingru un precīzu pieeju, atbildību un atdevi, šeit labākā skola ir prakse, un rezultāts ir sasniedzams darot, nevis runājot. Tā līdz šim esmu strādājusi Latvijā un turpinu šādi strādāt arī šeit. Vienīgais arhitektūras elements, ko līdz šim nebiju tik pilnīgi iz-

pratusi, ir – laiks. Laiks, ko patērējam, radot telpu un to iepazīstot, laiks, ko iegūstam, veidojot arhitektūru, un laiks, ko saglabājam, ļaujot arhitektūrai runāt. Novembrī pienāks laiks atgriezties, un tad es gribētu, lai arī Latvijā būtu pietiekami daudz laika kvalitātei un arhitektūras procesam kā paliekošai vērtībai.

Baiba Tračuma
RTU APF 5. kursa studente

Vēstule no Parīzes

Mani sauc Anna. Es mācos RTU Ķīmijas tehnoloģijas katedrā inženierzinību programmā. Šajā programmā ir paredzēta pusgada ilga prakse. Es nolēmu izmantot Erasmus programmu, kas ļauj mācīties vai veikt praksi ārzemēs. Pašlaik es atrodos Parīzē un strādāju Parīzes Didro universitātes MSC laboratorijā (Université Paris Diderot Laboratoire Matière et Systèmes Complexes). Es strādāju divatā ar franču studentu, ar kuru mums ir savi zinātniskie projekti. Es nepārzinu franču valodu, tāpēc kolēģi runā ar mani angļiski. Bet kā Erasmus studentei man ir iespēja apmeklēt franču valodas nodarbības (4 stundas nedēļā) pilnīgi par brīvu! Tā ir īsta veiksmē!

Fiziski darbs laboratorijā nav grūts, bet ir grūti saprast, ko un kāpēc tu dari. Bet kolēģi ir atsaucīgi un draudzīgi, tāpēc man ļoti palīdz.

Arī dzīvoju Parīzē, netālu no prakses vietas. Dzīvesvietu man palīdzēja atrast darba devēji. Es dzīvoju studentu kopmītnē (protams, tā atšķiras no mūsējām), man ir pašai sava istaba, duša, plīts, ledusskapis un interneta pieeja, kā arī apkopēja. Par savu istabu es maksāju 561 eiro mēnesī, kas, protams, ir ļoti daudz. Tomēr kaut ko lētāku Parīzē atrast grūti, it īpaši uz neilgu laiku. Es saņemu Erasmus stipendiju

un nelielu atbalstu no laboratorijas, bet ar to nepietiek, lai apmaksātu visus izdevumus, tāpēc daļēji ir jāreķinās ar saviem līdzekļiem.

Bet vispār gan dzīves, gan darba apstākļi ir ļoti labi, cilvēki ir draudzīgi. Prakse ārzemēs ir arī lielisks karjeras sākums, jo cilvēku, kas ir strādājis labā, augstu kvalificētā vietā, labprāt pieņems darbā arī Latvijas darba devēji. Darba pier-

dzes (it īpaši starptautiskas pieredzes) esamību augstu vērtē visur!

Tāpēc visiem iesaku šo programmu. Izmantojiet doto iespēju!

Anna Kolomijeca
RTU Ķīmijas tehnoloģijas
programmas studente

Nordplus Junior programma

2008.gada rudenī, no 17. līdz 21. oktobrim, Valmieras Pārgaujas ģimnāzijas "Norvēģu klubs", pateicoties Nordplus Jauniešu programmas atbalstam, viesojās Norvēģijā, divpusējā projekta "Jauniešu veselība un labsajūta skolā" īstenošanas ietvaros.

VPĢ jau vairākus gadus ir sadraudzības skola Norvēģijā – Rud vidusskola Berumas pašvaldībā (Bærum kommune). "Norvēģu klubs" Valmieras Pārgaujas ģimnāzijā darbojas jau kopš 1992. gada, pievēršoties norvēģu valodas un norvēģu un skandināvu kultūras studijām. Rud vidusskolā savukārt ir izvēles priekšmets "Kultūras sapratnes tilts pāri robežām". Skolas vairākkārt sadarbojušās dažādos projektos, galvenokārt aptverot kultūras un vēstures jomas.

Vigelanda skulptūru parkā, Oslo

Šajā projektā mēs vēlējamies kultūras tēmu turpināt: ne tik parasts, bet ne mazāk svarīgs kultūras aspekts ir tas, cik mums katram rūp mūsu veselība, veselīga attieksme pret paša veselību (šaurākā un plašākā izpratnē). Ar šī projekta starpniecību jaunieši iepazīna ideju par veselības kopumu/veselumu, ar to saprotot daudzu faktoru savstarpējo saistību, mijiedarbību; mainoties kādiem faktoriem, mainās veselums. Tika runāts par 6 dažādiem veselības aspektiem (fizis-

ko – raksturo cilvēka ķermeni; psihisko – prātu; emocionālo – saistīts ar emocijām un sajūtām; sociālo – cilvēks kā sabiedrības daļa, komunikācijas spējas utt.; personisko – cilvēka ego, vēlme sevi apliecināt, cerības un to piepildījums, ticība sev, spēja formulēt savu dzīves mērķi; garīgo – raksturo cilvēku pilnības meklējumos, simbolizē visu veselības aspektu sintēzi).

Stress un izdegšanas sindroms vairs

nav svešs arī skolu jaunatnei. Tas var būt būtami pusaudžiem, un ne mazāk nākotnes sabiedrībai kopumā. Tāpēc jo nepieciešamāk ir veidot jauniešos apziņu, ka katrs pats ir atbildīgs par savu veselību visos tās aspektos, ka veselību nosaka daudzi un dažādi faktori; un jāapzinās to nozīmība cilvēka dzīves kvalitātes veidošanā.

Projekta īstenošanas gaitā abās skolās tika izstrādātas anketas, aptaujāti skolas biedri, grupās analizēti rezultāti. Rud skola prezentēja savu pilotprojektu par apmācības programmu skolās saistībā ar skolēnu psihisko/emocionālo veselību. Līdzšinējo rezultātu prezentācija notika VPĢ Veselības nedēļā decembrī. Mēs ceram uz daudzām jaunām diskusijām, kad Rud vidusskolas jaunieši ieradīsies studiju vizītē Valmierā 2009. gada martā.

Šo aktuālo tēmu savā projektā esam tikai ieskicējuši un atklājuši, cik ikdienas steigā maz uzmanības veltām savai veselībai, šeit domājot par to plašākā izpratnē. Darbs turpināsies!

Paldies Nordplus programmai par iespēju izvērst un pētīt aktuālas idejas, satikties un bagātināties emocijās un pieredzē.

Sanda Deisone

Valmieras Pārgaujas ģimnāzijas
norvēģu valodas skolotāja

Gatavojoties prezentācijai

Sapņi piepildās

Mani vecvecāki no mātes puses ir dzimuši Latvijā, bet es tur nekad nebiju bijis – tāpēc viena no manām dedzīgākajām vēlmēm bija apciemot šo zemi un pašam redzēt, kā šeit cilvēki dzīvo un strādā. Šis sapnis piepildījās 2008. gada oktobrī: es ieradās Rīgā, lai strādātu par Comenius asistentu angļu un vācu valodas stundās Rīgas 95. vidusskolā, kas atrodas Ziepniekkalnā.

Pēc vairāk nekā 3 mēnešu darba varu teikt, ka strādāšana šajā skolā ir ļoti interesanta un brīnišķīga pieredze. Līdz pat šim brīdim nav gadījies nekas nepatīkams. Kopš pašas pirmās minūtes visi – gan skolotāji, gan skolēni – bija ļoti pretimnākoši un padarīja manu darbu pēc iespējas patīkamāku. It īpaši man jāpateicas manai kontaktpersonai – skolotājai Jeļenai Milošai, kura laipni uzklausa visas mazās problēmas, ar

kurām saskāros asistentūras laikā, un arī centās atvieglot manu darbu, cik vien iespējams.

Darbs skolā, kurā mācās galvenokārt krievu mazākumtautības bērni, ne tikai paplašināja manas zināšanas par Latviju, tās kultūrvēsturisko situāciju un izglītības sistēmas sniegtajām iespējām, bet deva iespēju arī uzzināt vairāk par krievu kultūru un krievu dzīvi Latvijā. Sadarbība ar skolēniem un skolotājiem bija ļoti interesanta, un, lai gan saziņa reizēm bija nedaudz apgrūtināta, ikvienā situācijā man bija ko mācīties.

Dzīve Latvijā pilnībā atbilda jaukajam priekšstatam, kas man bija pirms ierašanās. Lai gan nekad nebiju redzējis tik daudz sniega un nekad nebiju tik daudz salis kā pēdējo dienu laikā, esmu pilnīgi pārliecināts, ka Rīga ir „karstākā

pilsēta Ziemeļos”!

Mārupē es piedzīvoju, ko nozīmē īsta latviešu viesmīlība, īsta latviešu pirts un iemācījies sagādāt malku mūsu krāsniņ, atvairot mazliet nedraudzīgu latviešu sargsuni.

Kad pēc četrām nedēļām braukšu prom no Latvijas uz savu dzimto pilsētu Dīsburgu Vācijā, es kavēšos atmiņās par vienu no savas dzīves iespaidīgākajiem un brīnišķīgākajiem piedzīvojumiem. Liels paldies Rīgai, Latvijai, Mārupes viesu nama īpašniekiem, manai skolai un Latvijas nacionālajai Comenius aģentūrai par sapņa piepildīšanu! Ar pārliecību varu apgalvot, ka manas gaidas pilnībā piepildījās! Es noteikti atgriezīšos.

Aleksandrs Gēbels
Comenius asistents no Vācijas

Par Comenius asistentūru Rīgas 95. vidusskolā

Šajā mācību gadā Rīgas 95. vidusskola piedalījās Eiropas Savienības Mūzizglītības programmas sektorālās programmas Comenius asistentūrā un 2008. gada 1. oktobrī uzņēma asistentu no Vācijas – Aleksandru Gēbelsu. Aleksandrs ir Vācijas universitātes students, topošais vēstures skolotājs. No pirmās dienas Aleksandrs ir aktīvi piedalījies mācību procesā un piedāvāja asistēt vairākās stundās.

Sadarbojoties ar vācu valodas skolotāju, Aleksandrs pasniedz savu dzimto vācu valodu. Ņemot vērā, ka mūsu asistentam ir ļoti labas angļu valodas zināšanas, viņš

piedalās arī angļu valodas stundās. Un, tā kā Aleksandrs ir topošais vēsturnieks, mūsu skolas vēstures skolotāja organizē vēstures stundas 7.b klasē, apspriežot viduslaiku tēmu angļu, latviešu un krievu valodā. Aleksandrs strādā ar vidusskolas skolēniem arī ģeogrāfijas stundās. Divas reizes nedēļā Aleksandrs palīdz padziļināt angļu valodas zināšanas mūsu skolas skolotājiem, apspriežot dažādas tēmas angļu valodā.

Ziemassvētku stundās Aleksandrs spēlēja Santa Klauša lomu. Ziemassvētku eglītē, ko organizēja 4.a klase, Santa Klaušs atnesa skolēniem dāvanu maisu un novēroja

angļu valodā sagatavotās izrādes.

Aleksandrs ir ļoti atbildīgs, vienmēr pozitīvi noskaņots, atklāts un komunikabls cilvēks. Pie tam, mūsu asistents ir ļoti patstāvīgs. Viņš pats atrada un izvēlējās dzīvesvietu.

Es uzskatu, ka Eiropas Savienības programma, kurā mūsu skola pašlaik piedalās, ir laba iespēja mūsu skolēniem. Viņi var labāk iedziļināties citā kultūrā un sadraudzēties ar vācu studentu.

Jeļena Miloša
Rīgas 95. vidusskolas angļu valodas skolotāja, kontaktpersona

NOTIKUMS

MOBILITĀTES, KAS STIPRINA ATTIECĪBAS

2009.gada 24.februārī Akadēmisko programmu aģentūra (APA) rīkoja semināru „Eiropas Ekonomiskās zonas (EEZ) un Norvēģijas grantu shēmas „Stipendiju grantu shēma” pirmais darbības gads Latvijā”. Seminārā interesenti tika informēti par Stipendiju grantu shēmas trim mobilitātēm – studentu, izglītības darbinieku un skolotāju-asistentu mobilitāti –, kā arī par pirmā darbības gada rezultātiem un pieredzi.

Semināra dalībniekus sveica Linda Ozola, Norvēģijas Karalistes vēstniecības Latvijā pārstāve, padomdevēja EEZ un Norvēģijas finanšu instrumentu jautājumos. Linda Ozola atzina, ka, pateicoties Stipendiju grantu shēmai, tās dalībnieki gūst ne tikai personisku un profesionālu pieredzi, bet arī tiek stiprinātas attiecības starp valstīm, īpaši uzsverot stipendiātu kā „Latvijas vēstnieku” lomu.

Savā pieredzē dalījās studentes Ieva Leite, Baiba Robule un Baiba Rosicka, kas programmas ietvaros daļu studiju pe-

rioda pavadīja attiecīgi Oslo Universitātē, Īslandes un Lihtenšteinas augstskolās. Savukārt Banku augstskolas studiju proktore Brigita Baltača pastāstīja par guvumiem pieredzes apmaiņas mobilitātē Lihtenšteinas augstskolā. Ādažu Brīvās Valdorfa skolas skolotāja Ingūna Johansone iepazīstināja ar pieredzi, kas gūta Valdorfa skolā Norvēģijā. Visbeidzot, Ilze Zeltkalne, ISEC Izglītības un informācijas biroja pārstāve aicināja šajā programmā iesaistīties arī administrācijas darbiniekus izglītības jomā.

Vērtējot EEZ un Norvēģijas grantu shēmas „Stipendiju grantu shēma” pirmā darbības gada rezultātus, semināra dalībnieki izteica cerību, ka viņu pozitīvā pieredze mudinās arī citus interesentus piedalīties šajā programmā.

Vairāk par Stipendiju grantu shēmu lasiet sadaļā “Uzzini vairāk”.

Zane Birzniece
Programmas vadītāja

APA „Skolā 2009”

No 26. februāra līdz 1. martam Starptautiskajā izstāžu centrā “Kīpsala” notika gada nozīmīgākais izglītības pasākums – Starptautiskā izglītības izstāde „Skola 2009”, kurā piedalījās Akadēmisko programmu aģentūra (APA), lai iepazīstinātu skolēnus, studentus, izglītības darbiniekus un visus interesentus ar Eiropas Savienības 2009. gada izglītības programmām.

Akadēmisko programmu aģentūra izstādes apmeklētājiem piedāvāja informāciju gan par ES izglītības programmām, gan par Ziemeļvalstu un citām starptautiskajām izglītības programmām Latvijā. Izstādes laikā vislielāko interesi par iespējam mācīties ārvalstīs izrādīja studējošā jaunatne. Savukārt skolotājiem

bija ļoti daudz konkrētu jautājumu par Mūžizglītības programmu Comenius.

Akadēmisko programmu aģentūras darbinieki bija patīkami pārsteigti par to, ka apmēram 70% no izstādes apmeklētājiem jau bija informēti par APA darbību un tās piedāvātajām iespējām.

Šogad APA izstādē piedalījās sadarbībā ar Eiropas Parlamenta informācijas biroju Latvijā, Eiropas Komisijas pārstāvniecību Latvijā un Valsts Kanceleju, kas jūtami veicināja jauniešu interesi arī par Eiropas sadarbību izglītībā.

Irēna Bērziņa
Sabiedrisko attiecību speciāliste

Radošuma meklējumos

2009. gada 18. martā Akadēmisko programmu aģentūras (APA) konferenču zālē notika ES Mūžizglītības programmas sektorālo programmu Comenius, Grundtvig un Leonardo da Vinci tematiskā monitoringa seminārs „Radošums un inovācijas ES Mūžizglītības programmas partnerībās un projektos”.

Seminārs tika rīkots Eiropas gada tēmas „Radošums un inovācija” ietvaros. Comenius, Grundtvig un Leonardo da Vinci sektorālo programmu projektu pārstāvji dalījās pieredzē par kreatīvo ideju izmantošanu projektos. Lai radītu patiesi radošu noskaņu auditorijā, lektors Jūlijs Muraškovskis nolasīja lekciju „Inovācijas un radošums pedagoģijā”, kas auditorijā izraisīja patiesu interesi un spraigas diskusijas.

APA darbinieki pastāstīja auditorijai par Mūžizglītības programmas sektorālo programmu Comenius un Grundtvig plašajām iespējām un jaunajām akcijām.

Projektu partneri ir ļoti dažādi. Tikpat dažāda, daudzpusīga un radoša ir arī sadarbība starp Eiropas valstu kolēģiem. Projektu dalībnieki pastāstīja par pieredzi, kā radošas idejas veicinājušas jaunu prasmi un iemaņu attīstību sociālā riska ģimeņu izglītošanā, maznodrošināto, invalīdu, izglītības un kultūras darbinieku

vidū, kā arī tūrisma menedžmentā. Galvenais guvums ikvienā projektā ir pārņemt ES valstu labāko, interesantāko, atraktīvāko un kreatīvāko ideju, atrodot pielietojumu savā pagastā, rajonā, pilsētā - savā valstī.

Irēna Bērziņa
Sabiedrisko attiecību speciāliste

Erasmus Mundus pavasaris

Š. g. 2. aprīlī notika Informatīvs seminārs par Erasmus Mundus programmas prasībām saistībā ar Latvijas likumdošanu un par pamatnostādņem projektu izstrādē Erasmus Mundus un Tempus programmās.

Seminārā piedalījās Latvijas augstskolu potenciālie projektu rakstītāji. Izglītības ministrijas Augstākās izglītības departamenta direktore Gita Rēvalde pastāstīja par iestrādēm Latvijas likumdošanā saistībā ar Erasmus Mundus programmas nosacījumiem un jauno likumprojektu, kas daudz brīvāk ļaus darboties

programmā. Latvijas Rektoru padomes ģenerālsēkretārs Andrejs Rauhvargers iepazīstināja ar dubulto un kopīgo grādu, diplomu un diplomu pielikumu būtību. LU Ekonomikas un vadības fakultātes profesore Žaneta Ilmete runāja par projektu izstrādes gaitu, tā dzīves ciklu, problēmu analīzi, mērķiem, produktu, aktivitātēm un ieguldījumiem. Rēzeknes Augstskolas Ārējo sakaru daļas koordinatore Iveta Graudiņa dalījās divu gadu pieredzē par darbu Erasmus Mundus ārējās sadarbības loģu projektā ar Armēniju, Gruziju un Azerbaidžānu.

Erasmus Mundus ir sadarbības un mobilitātes programma augstākajā izglītībā ar mērķi veicināt Eiropas augstākās izglītības kvalitāti, izvirzīt Eiropas Savienību par „pasaules izglītības izcilības centru”, veicināt starpkultūru sapratni caur sadarbību ar „trešajām” valstīm, kā arī „trešo” valstu attīstība augstākās izglītības jomā.

Irēna Bērziņa
Sabiedrisko attiecību speciāliste

Eiropa skolā 2009

Ir noslēdzies radošo darbu konkurss „Eiropa skolā”. Kopumā konkursā piedalījās 111 skolas no Latvijas un Akadēmisko programmu aģentūrā (APA) tika saņemti 565 darbi, no tiem 203 literārie un 362 vizuālie.

EIROPA
SKOLĀ

Konkursam ir ļoti sena vēsture – tā iniciatore pirms vairāk nekā 50 gadiem bija Francija, un pirmo reizi tas tika organizēts 1953. gadā. Sākotnēji konkursā piedalījās 7 Eiropas valstis, bet pakāpeniski gadu no gada dalībvalstu skaits pieauga, un Socrates programmas laikā, kad finansējums daļēji nāca no šīs programmas, dalībvalstu skaits sasniedza pat 35. Pēc Socrates programmas, sākoties Mūzizglītības programmai, kad projekta īstenošanai dalībvalstīm pašām nācās meklēt līdzekļus, aktivitāte apsīka, un šobrīd projektā aktīvi iesaistījusies trešdaļa no šīm valstīm, kas arī nav maz. Socrates programmas īstenošanas laikā Izglītības un zinātnes ministrija sadarbībā ar APA, izmantojot Eiropas Padomes informācijas biroja atbalstu, 8 gadu garumā šo konkursu ļoti sekmīgi īstenoja, un tas iemantoja patiesu interesi un lielu aktivitāti visos Latvijas rajonos.

Konkursa ideja ir vienkārša: par vienu un to pašu tēmu domā bērni visā Eiropā, atspoguļojot savas idejas domrakstos un vizuālās mākslas darbos.

Latvijā šogad konkursā tika aicināti piedalīties bērni līdz 20 gadiem, izveidojot literāro sacerējumu vai vizuālo darbu par kādu no tēmām – “Mans sapnis par labāku Eiropu” vai “Jaunas idejas labākai Eiropai”. Konkursa vienojošais moto bija „Atsperties, atgrūsties, mainīties!” (O.Vācietis)

Paužot domas par to, kā būtu dzīvot labākā Eiropā, ne viens vien bērns atzīst, ka aktuālā tēma par krīzi nav sveša arī viņam. Taču kāpēc gan nepasapņot par burvju gaļas mašīnu, kur, samaļot visus cilvēku netikumus un nelaimes, ārā izlido visskaistākais laimes putns. Šādu ideju savā mākslas darbā atspoguļoja viena no vecākās grupas uzvarētājām Jūlija Podskocija (17 g.), dodot savam darbam nosaukumu „Viss ir tikai mūsu rokās”.

Pozitīvu nākotni Eiropā saredz arī Eliass Veigurs (14 g.). Radošajā darbā „Mēs kopā varam” viņš atklāj, ka kopīgiem spēkiem ir iespējams īstenot jebkuru sapni: „Sapnis par labāku Eiropu nemaz nav tik nereāls. Liekot galvas kopā, radīsies spožas idejas, brīnišķīgi projekti.

Nevajag mest plinti krūmos, bet gan jāiet un jāiznīcina problēmas sakne. Darīsim visi kopā, proti, ticīgie lūgsies, gudrie domās, strādīgie darīs, bet slinkajiem vietas nebūs. Protams, prāti būs noguruši, galvas sakarsušas, bet tas viss par labāku nākotni, par spožāku Eiropu un cildenāku Latviju.”

Labāko radošo un vizuālo darbu autori kopā ar vecākiem un skolotājiem tika aicināti uz apbalvošanas pasākumu 8.maijā. Balvās bērni saņēma diplomus, vērtīgas grāmatas, kā arī Eiropas Padomes informācijas centra dāvanas. Savukārt vecākās grupas uzvarētāji došies uz vasaras nometnēm Vācijā un Austrijā, kurās varēs gan parādīt citu valstu skolēniem savus darbus, gan arī diskutēt par citām viņiem aktuālām tēmām.

Informāciju par konkursu, kā arī uzvarētāju vārdus var atrast APA mājas lapā www.apa.lv.

Inta Asare

Informatīvās sadarbības programmu un tīklu nodaļas vadītāja

Erasmus valorizācijas seminārs

2009. gada 22. aprīlī Akadēmisko programmu aģentūra (APA) sadarbībā ar Rēzeknes Augstskolas ārējo sakaru daļu

organizēja semināru „Eiropas Savienības Mūžizglītības programmas Erasmus sektorālās programmas valorizācija”.

Rēzeknes Augstskolas studenti, docētāji, personāla pārstāvji dalījās pieredzē par studijām, praksi, pasniedzēju un personāla apmaiņu, kursu organizēšanu un norisi Erasmus programmas ietvaros. Akadēmisko programmu aģentūras pārstāve pastāstīja par valorizācijas procesu – projektu rezultātu izplatīšanu un izmantošanu. Semināra dalībniekiem bija arī iespēja kontaktēties ar Erasmus pasniedzējiem no Beļģijas, Francijas, Lielbritānijas, Čehijas un Lietuvas starptautiskās nedēļas konteksta ietvaros, ko rīkoja Rēzeknes Augstskolas ekonomikas fakultāte.

Semināra noslēgumā Erasmus koordinatori no citām Latvijas augstskolām atzina, ka dzirdētie Erasmus veiksmes stāsti ir lieliska iespēja smelties pieredzi un ieviest kādus jaunumus arī savās augstskolās.

Inta Asare

Informatīvās sadarbības programmu un tīklu nodaļas vadītāja

1. maija Dārza svētki

Atzīmējot Latvijas piecus gadus Eiropas Savienībā, Akadēmisko programmu aģentūra 1. maijā piedalījās Eiropas Savienības Dārza svētkos Vērmanes dārzā.

Ikviens Vērmanes dārza apmeklētājs ne tikai varēja iepazīties ar 20 Eiropas Savienības dalībvalstu daudzveidību, bet arī piedalīties atraktīvā spēlē - ierodoties

uz pasākumu, katrs interesents saņēma Eiropas Savienības dārza svētku programmu, kurā bija izveidota atsevišķa sadaļa “Piedalies spēlē”. Pasākuma viesiem bija jāapmeklē visas svētku teltis un jāiegūst uzlīmes uz kartes, iepriekš atbildot uz teltis saimnieku jautājumiem gan par valsts vēsturi, gan kultūru un tradīcijām.

Īpašu programmu Jauniešu teltī bija sagatavojusi Akadēmisko programmu aģentūra, Valsts Izglītības attīstības aģentūra, Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra un Akadēmiskās informācijas centrs, iepazīstinot jauniešus un bērnus ar Eiropas izglītības un apmaiņas programmām. Atraktīvi noformētajā teltī bija pieejami dažādi informatīvie materiāli; programmu konsultanti stāstīja par dažādām izglītības iespējām. Nobeigumā teltis apmeklētāji ar lielu azartu aizpildīja testu, pārbaudot savas zināšanas par iepriekš dzirdēto.

Inta Asare

Informatīvās sadarbības programmu un tīklu nodaļas vadītāja

Comenius nedēļa 2009

Vairāk nekā desmit gadus mūsu izglītības iestādes piedalās Eiropas Savienības izglītības programmas Comenius sadarbības projektos, kuru laikā skolēni un skolotāji strādā pie kopīgi izvēlētas tēmas, dodas braucienos cits pie cita, rīko videokonferences un elektroniski sarakstās. Partnerību ietvaros viņi izstrādā mākslas darbus, uzņem videofilmas un izdod kopējas publikācijas, lai informētu par savu valsti un vairāk uzzinātu par Eiropas valstu izglītību, kultūru, vēsturi,

ģeogrāfiju, ekonomiku un sadzīvi.

Comenius nedēļa ir laba iespēja, kā savus Comenius skolu partnerību veiksmes stāstus darīt zināmus plašākai sabiedrībai.

Valsts aģentūra „Akadēmisko programmu aģentūra” (APA) arī šogad aicināja Comenius skolu partnerību koordinatorus un kontaktpersonas laika posmā no 20. aprīļa līdz 8. maijam organizēt Comenius nedēļu.

Akadēmisko programmu aģentūras telpās no 5. līdz 8. maijam visi interesenti bija aicināti apskatīt Comenius projektus ilustrējošo materiālu izstādi „Comenius no bērnudārza līdz vidusskolai”.

Maija Vītuma
APA vecākā speciāliste

Comenius diena Jaunsvirlauku pagasta Staļģenes pamatskolā

6.maijā Staļģenes pamatskolā notika Comenius partnerības “Veselā miesā – vesels gars” noslēguma prezentācija, kurā bija uzaicināti skolēni un skolotāji no kaimiņu skolām.

Pasākumā piedalījās Jaunsvirlauku pagasta Izglītības un aktivitāšu centra „Lidumi” darbinieces – projekta koordinatore Ilona Freimane un Inese Cinovska, kuras pastāstīja par partnerības idejām un to iestrādi projektā. Pēc ieilgušas starpvalstu saskaņošanas projekts tika apstiprināts 2007.gada rudenī ar koordinatora valsti Norvēģiju un partneri Slovēnijā.

Latviešu valodas un literatūras skolotāja Vita Klauša un angļu valodas skolotāja Sarmīte Bērziņa bija sagatavojušas prezentāciju par projekta pamatnostādņiem, aktivitātēm un skolēnu veiktajām aptaujām par veselīgu dzīves veidu un kaitīgajiem ieradumiem. Seši skolēni, kuri bija piedalījušies braucienā uz Norvēģiju, semināra laikā stāstīja par saviem iespaidiem un darbu projektā. Skolēnu uzstāšanās izraisīja klausītāju patiesu interesi, sevišķi viesiem no

Garozas un Salgales pamatskolām, kuri, mājās braucot, pārsprieda iespēju pašiem piedalīties starptautiskajos projektos.

Jaunsvirlauku pagasts pārsteidza ar savām Izglītības un aktivitāšu centra un Sociālā atbalsts centra skaistajām ēkām un daudzveidīgajiem projektiem tajās. Pats lielākais ieguvums bija sastapt dar-

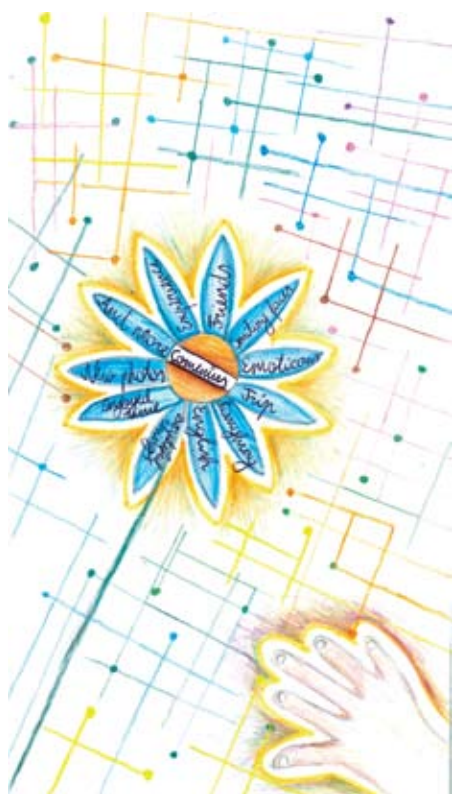
boties gribošus un ideju pilnus cilvēkus, kas spēj sadarboties izglītībā skolas un pagasta ietvaros.

Maija Vītuma
Akadēmisko programmu aģentūras
vecākā speciāliste

Comenius nedēļa Ojāra Vācieša Gaujienas vidusskolā

Atsaucoties Akadēmisko programmu aģentūras aicinājumam, O.Vācieša Gaujienas vidusskolā no 27. līdz 30. aprīlim notika Comenius nedēļa ar pasākumiem katru dienu.

Skolas vestibīlā visu nedēļu varēja iepazīties ar izstādi – skolēnu veidotajām Comenius atklātnēm konkursam par savu guvumu un partnerības pieredzi projekta gaitā.

Tika atlasīta interesantākā atklātne un aizsūtīta uz Prāgu Čehijas nacionālajai aģentūrai. Atklātnēs skolēni rakstīja par savu guvumu. Piemēram, leva raksta: „Esmu priecīga, ka ieguvu jaunu pieredzi, tagad esmu aktīvāka savas skolas dzīvē.” Savukārt Sabīne atzīst: „Tagad es novērtēju savas skolas priekšrocības, apzinos, cik plaša Eiropa var būt tuvu.”

Izstādē bija mūsu skolēnu un arī projekta partneru kopīgi veidotie materiāli (ceļvedis, izdzīvošanas vārdnīca, jauniešu tiesības un pienākumi, kopā ar Vācijas sadarbības partneriem veidotie kalendāri), kā arī Akadēmisko programmu aģentūras izdotie bukleti u.c. citi materiāli. Un pie iekārtotajiem stendiem interesentu netrūka, kuri vai ik starpbrīdi iepazīnās ar projekta gaitā izstrādātajiem darbiem, materiāliem par partneru skolām un vidi, kurā viņi dzīvo.

Pirmdien notika projekta „Atver logu uz Eiropu” aktivitāšu prezentāciju skolēniem, skolotājiem un skolēnu vecākiem, jo šī vienlaikus bija arī vecāku diena skolā. Tādējādi ar projekta norisi bija iespēja iepazīties arī plašākai sabiedrībai.

Pārējās nedēļas dienās skolēni iesaistījās aktivitātēs pa klasēm, izspēlējot spēli grupās „Vai pazīsti savus projekta dalībniekus?”, kā arī veica prasītos uzdevumus un atbildēja uz jautājumiem par projektā iesaistītajām valstīm, darbojoties ar Eiropas karti. Par uzvarētājiem klašu grupās kļuva tie, kas bija visuzmanīgākie klausītāji un skatītāji un paši iesaistījās projekta aktivitātēs.

Comenius nedēļa deva plašāku iespēju iepazīties ar projekta darbību un tā priekšrocībām arī tiem skolēniem, viņu vecākiem un skolotājiem, kuri nav tieši iesaistījušies aktivitātēs.

Lūcija Kapača

Projekta koordinatore

Comenius nedēļa Ziemeļvalstu ģimnāzijā

Comenius nedēļas ietvaros Ziemeļvalstu ģimnāzijā viesojās 21 skolēns un 2 skolotāji no Levangeras vidusskolas Norvēģijā. Sadarbība ar šo skolu sākās 1992. gadā. Sadarbības iniciators bija bijušais mūsu skolas norvēģu valodas skolotājs Erik Ree, kurš strādā Levangeras vidusskolā.

Visiem Norvēģijas skolēniem šis bija pirmais brauciens uz Latviju, tāpēc skolēni un skolotāji tam rūpīgi gatavojās Latvijā. Un viss notika, kā plānots! Laiks mūs lutināja. Visas 10 dienas bija saulains un silts. Norvēģijas skolēni bija pārsteigti par redzēto: Rīgas Zoodārzu (Norvēģijā tik liela nav), galvaspilsētu, jūru, Rundāles un Bauskas pili u.c. Protams, arī par mūsu virtuvi. Bet visvairāk par cilvēku atsaucību, labestību.

Mums ir ar ko lepoties! Šajos krīzes apstākļos Comenius projekta dalībnieku apmeklējums mums lika patiesi novērtēt, cik esam bagāti. Ticu, ka lielākā daļa Latvijas skolēnu nu ir ieguvuši brīnišķīgus draugus Norvēģijā, par ko liecināja asaras

uz vaigiem, atvadoties Rīgas lidostā. Esam patiesi priecīgi par šo iespēju!

Agnese Puķe

Ziemeļvalstu ģimnāzijas skolotāja

PIEREDZE

Agneses asistentūras pieredze

Agnese Kļave 2007. gadā pabeidza Liepājas Pedagoģisko akadēmiju, kur ieguva vizuālās mākslas pasniedzējas izglītību (bakalaura grādu mākslā ar kvalifikāciju pedagoģijā), viņai ļoti patīk strādāt izglītības jomā. Jaunā speciāliste izmantoja Akadēmisko programmu aģentūras piedāvāto iespēju un kā asistente devās uz Franciju.

Kā uzzinājāt par APA?

Par APA uzzināju ar māsas starpniecību, kura bija intervējusi Baibu Sermuliņu. Tieši tobrīd biju beigusi augstskolu un izskatīju prakses iespējas ārpus Latvijas. Plašāku informāciju meklēju internetā.

Kāda bija sadarbība ar APA?

Kontaktēšanās ziņā tā bija pozitīva un ļoti veiksmīga – gan pirms projekta, gan projekta laikā. Vienīgais minuss – papīru kavēšanās (kavējās līguma atsūtīšana). Tiesa, tas projekta gaitu Francijā neietekmēja. Katrā ziņā APA bija atsaucīga un jebkurā brīdī gatava palīdzēt, atbildēt uz jautājumiem.

Kā veicās asistentūrā Francijā?

Asistentūras galvenais uzdevums bija veicināt skolēnu spējas komunicēt angļu valodā, līdz ar to aktivitātes pārsvarā bija mutiskas. Asistentūras laikā strādāju ar skolēnu grupām, vadīju stundas gan individuāli, gan sadarbojoties ar angļu valodas pasniedzēju. Manis veidotās aktivitātes bija interaktīvas, balstītas uz valodas pielietošanu - dažādas spēles un dialogu veidošana, kā arī bija reizes, kad palīdzēju skolēniem izskaidrot kon-

trodarba jautājumus, neskaidras vietas uzdevumos vai vienkārši pārrunājām kādu interesantu notikumu. Manuprāt, asistenta dalība pedagoģisko procesu padara dzīvāku, skolēniem ir lielāka interese un vēlme uzdot jautājumus.

Ko ieguvāt?

Personiskie ieguvumi nūdien ir daudzi – vērtīgi un krāsaini. Ļoti daudz ieguva, svešā vidē, svešā kultūrā nokļūstot dažādās situācijās, kas bija iepriekš nepieredzētas un ļāva sevi iepazīt citā rakursā. Katra diena bija ieguvums. Emocijas, kontakti, piedzīvojumi. Daudz ieguva, uzturoties tik multikulturālā vidē kā Parīze. Liels ieguvums bija dzīvošana franču ģimenē.

Ko jums ir devusi šī pieredze, kā jūs to izmantosiet Latvijā?

Latvijā es labprāt turpinātu darboties kādā jaunatnes centrā vai interešu izglītības centrā, darot kaut ko līdzīgu kā Francijā. Vērtīga atziņa bija tā, ka valoda nevar būt par šķērslī kontaktu veidošanai. Jo šajā vecuma grupā (11-13 gadi), ar kuru strādāju, angļu valodas zināšanas bija ļoti vājas, un mums vajadzēja atrast veidu,

kā saprasties. Liels gandarījums bija par abpusējo interesi un bērnu spēju būt pietiekami elastīgiem, lai komunikācija pārvarētu šķietamo valodas barjeru.

Ko jūs ieteiktu citiem?

Vairāk popularizēt šo programmu tieši ar pedagoģiju saistītās iestādēs, lai pēc iespējas vairāk cilvēku varētu tajā piedalīties. Un gribētājiem iesaku šo lielisko iespēju izmantot, jo iegūstamās pieredzes ziņā šī programma ir ļoti vērtīga un bagātīga. Par šo programmu informācijas ir pārāk maz.

Kuriozs

Manuprāt, vislielākais kuriozs visa projekta gaitā bija pati komunicēšana, kas bieži vien radīja pārpratumus un smieklīgas situācijas, jo gan kolēģi, gan skolēni angļiski runāja tiešām pamata līmenī, bet es – franciski ļoti vāji. Bieži vien nācās meklēt vidusceļu, apvienojot gan angļu, gan franču, gan ķermeņa valodu, kas radīja arī kuriozas situācijas.

Intervēja Irēna Bērziņa
Sabiedrisko attiecību speciāliste

NOTIKUMU KALENDĀRS

JŪNIJS

- Norvēģijas/EEZ Finanšu instrumenta grantu shēmas „Akadēmiskie pētījumi” informatīvā / konsultāciju diena
- Norvēģijas/EEZ Finanšu instrumenta stipendiju grantu shēmas informatīvā / konsultāciju diena

JŪLIJS

- Comenius asistentu stipendiātu uzraudzības seminārs
- Comenius asistentu uzņemošo skolu kontaktpersonu uzraudzības seminārs
- 2008./2009.m.g. Comenius asistentu pieredzes apmaiņas seminārs
- Comenius un Grundtvig profesionālās pilnveides stipendiātu uzraudzības seminārs

AUGUSTS

- Norvēģijas/EEZ Finanšu instrumenta stipendiju grantu shēmas informatīvā / konsultāciju diena
- Comenius un Grundtvig sagatavošanas braucienu dalībnieku uzraudzības seminārs

AKADĒMISKO PROGRAMMU AĢENTŪRA

Eiropas sadarbība izglītībā

Eiropas Savienības Mūžizglītības programma

- Comenius
- Grundtvig
- Erasmus
- Mācību braucieni

Eiropas Komisijas iniciatīvas „Eiropas atzinības zīme valodu apgūvē” koordinators

Eiropas izglītības sistēmu informācijas tīkla Eurydice Latvijas nodaļa

Boloņas procesa ekspertu grupas atbalsts

Erasmus Mundus atbalsta struktūra

Tempus kontaktpunkts

Nordplus letvarprogrammas 2008-2011 informācijas birojs

- Jauniešu programma
- Pieaugušo izglītības programma
- Augstākās izglītības programma
- Horizontālā programma

Eiropas Ekonomikas zonas granti un Norvēģijas granti

- Individuālās mobilitātes stipendijas
- Akadēmisko pētījumu mērķfinansējums

Eiropas moderno valodu centra kontaktpunkts

Projekta „Eiropa skolā” koordinators Latvijā

Ārvalstu valdību stipendijas Latvijas studentiem

www.apa.lv

AKADĒMISKO
PROGRAMMU
AĢENTŪRA

VA "Akadēmisko programmu aģentūra"
www.apa.gov.lv
Blaumaņa iela 22, Rīga, LV-1011, Latvija